

На размеђи две године

ДА ЗАВЛАДА ПРАВДА

Управо деликатне ситуације, каква је ова везана за усклађивање пензија, потврђују оправданост постојања Удружења војних пензионера које, у служби својих чланова, предузима све потребне мере како би их заштитило од незаконитих правних радњи

Kada se završava jedna, a počinje naredna godina, u gotovo svim institucijama, donekle i u porodicama, vreme se troši za izradu bilansa, na osnovu kojih se izvlače zaključci šta je sve od planiranih obaveza ostvareno, a šta nije. Kada je o Udruženju vojničkih penzionera reč, vojnički sažeto, ističemo da su svi planirani zadaci u 2014. godini izvršeni. Neke su manje, a neke su više uspeha. Na stepen ostvarivanja Godišnjeg plana rada, uticali su brojni faktori, objektivne i subjektivne prirode.

Minula godina odvijala se u znaku obeležavanje 100 godina od početka Prvog svetskog rata. Nošeni idejom slobodardstva i nepokora, penzionisani oficiri i подофицири укључили су се у многобројне активности које је организовала држава на републичком и локалном нивоу, а неке од активности организовали су општински и градски одбори УВРС. Наши борци су у Великом рату показали како брани отаџбину и побеђује вишеструко надмоћнији непријатељ. Слава нашег оружја пронета је широм света. На посебан начин биле су обележене и две славне одбрамбене операције српске војске с почетка тог рата: Церска и Колубарска битка.

Готово сви општински и градски одбори обележили су 15-годишњицу одбране од агресије НАТО-а на нашу земљу. Чланови УВПС учествовали су на многобројним трибинама и окружним столовима посвећеним том догађају. Положени су венци на споменике палих бораца и жртава агресије, а нишка организација, у складу са традицијом, приредила је и свечану академију, уз пригодан културно-уметнички програм.

Сарадња са Министарством одбране и Војском Србије поприма све организованији и шири karakter, чиме смо се приближили захтеvима чланства. На oвогoдишњу параду „Корак побeдника“ која је организована povodom 70-годишњице од ослобођења Београда у Другом светском рату били су позвани и представници УВРС.

У последње време учестале су примедбе корисника војне пензије на услуге војномедицинских установа, што је био сигнал да се Удружење свестраније и детаљније позабави здравственим осигурањем. Као основа за расправу, сачињена је анализа у којој су учествовале и највише старешине подсистема здравствене заштите система одбране. Оцењено је да је здравствена заштита корисника војних пензија и њихових чланова породица једна од најважнијих животних потреба. Констатовани проблеми и нерешена питања на свим нивоима здравствених услуга неодложно захтевају да се надлежни органи, то јест

Министарство одбране, Генералштаб Војске Србије, Фонд за СОВО и други приоритетно ангажују на решавању насталих проблема.

Третман болесника на клиникама ВМА оцењен је прилично високо, али је уочено да више пажње треба посветити предугом чекању на прегледе у појединим кабинетима, односно на поједине дијагностичке процедуре (магнетна резонанца, скенер). Посебно је подигнут глас против другог чекања на поједине оперативне захвате, попут операције катаракте и уградње вештачког кука. Захтевана је редовнија набавка санитетског материјала.

Сви су изгледи да ће и поред тешких финансијских времена бити изграђен геријатријски центар на Карабурми (Београд), чиме ће бити значајно ублажен вишедеценијски проблем времешних људи и њихових породица. Удружење је подржало предлог нишке организације војних пензионера да се у том граду, у једном напуштеном објекту, оснује још један геронтолошки центар.

Стамбено збрињавање војних пензионера има посебну специфичну тежину. Стамбена ситуација веома је сложена и тешка, а за већи број војних пензионера је неподношљива. Сваки пети војни пензионер нема решено стамбено питање. Скоро половина њих је без икаквог стана, а многи кров над главом чекају више од 20 година. Радикалније решење стамбених проблема може се очекивати једино ако Републичка дирекција за имовину у већој мери приступи продаји – размени непокретности које нису неопходне за функционисање Војске Србије.

Феопходно је да се одлучује о додели станова по групама обезбеди да кров над главом добију првенствено лица која имају највише бодова, без обзира у којој се групи налазе.

Изузетно добро припремљена је и реализована акција прикупљање помоћи за поплављена подручја. Многи војни пензионери су угроженима pružили неопходну помоћ по више основа. Шездесет корисника војне пензије који су имали штете од поплава добили су помоћ у износу од 3.425.000 динара, што у просеку износи 57.000 динара. Велики број корисника војне пензије за поплављене грађане Србије уплатио је једнодневни износ месечне пензије.

У планови Удружења су свој хумани однос показали и онда када је Фонд СОВО, после једанаест година додељивања једнократне новчане помоћи, неразумном одлуком, укинуо тај вид социјалних давања који је помогао многим војним пензионерима слабих примања. Формирањем Фонда за социјалну и хуманитарну помоћ намењен колегама са малим при-

мањима део чланарине УВПС слива се тамо где је најпотребније – према породицама са већим материјалним недаћама. Тако је од 1. 8. 2012. године до 1. 8. 2014. године социјалну и хуманитарну помоћ из тих средстава добило 571 лице у укупном износу од 20 милиона динара, што просечно по појединцу износи око 35.000 динара.

Питања појединачно износе око 30.000 динара. Итање свих питања за војне пензионере представља закинати део пензије од 1. 1. 2008. године. И поред одлука Уставног суда, пресуда Управног суда и правних аката из Врховног касационог суда, Републички фонд ПИО и Управни суд, мада је то законом наложено, нису поступили онако како је регулисано словом права и правде. Очекивало се да ће пензије бити усклађене, па тек онда умањене на основу спорног закона о смањењу пензија. Службеници Фонда, непоступајући у духу закона, ризикују кривичну и материјалну одговорност. Уосталом, УВПС је поднело кривичну пријаву против директора Републичког фонда ПИО.

Kao i u svim dosadašnjim slučajevima uskraćivanja prava vojnim penzionerima, Udruženje je reagovalo veoma brzo kada je donet Zakon o privremenom uređivanju načina isplate penzija. Posle razgovora kod Zastitnika građana, podnela je inicijativa Ustavnom sudu za ocenu ustavnosti. Pokrent je i upravni postupak.

Година у коју смо тек закорачили биће испуњена управо напорима и борбом за остваривање закинутих права војних пензионера. Удружење ће се, као и до сада, борити свим легалним и легитимним средствима како би се испоштовале одлуке и пресуде судова и у пракси примењивали закони. Удружење није одустало од радикалних мера, али их неће примењивати док се не исцрпе сва друга средства. Када буду исрпљена сва правна средства у Србији, Удружење ће се обратити и Европском суду за људска права у Стразбуру.

Управо деликатне ситуације, каква је ова везана за усклађивање пензија, потврђују оправданост постојања Удружења војних пензионера које у служби својих чланова предузима све потребне мере како би их заштитило од незаконитих правних радњи. Недавно обраћање председника Владе у Народној скупштини РС указује да Влада разматра на који начин да реши усклађивање пензија. То улива нову наду да ће се остварити владавина права. Стрпљење војних пензионера је при крају, па се с правом очекује да Влада у што краћем року донесе решење за усклађивање пензија.

Из активности Надзорног одбора Фонда за социјално осигурање војних осигураника

ЗАХТЕВА СЕ ЕФИКАСНИЈИ РАД ЧИНОВНИКА

Органи фонда задужени за здравствено обезбеђење војних осигураника, како је закључено, предузеће конкретне мере чим се јави какав проблем (било по личној или пријави неког органа). То је уједно и порука свим војним осигураницима да одмах када наиђу на проблем, најкраћим путем обавесте надлежни орган Фонда или најближе органе УВПС, телефоном, писмом, личним контактима, а ови органи ће о томе обавестити надлежне органе Фонда, како би се брже решавали њихови захтеви.

Пише:
Божидар Бабић,
генерал-пуковник у пензији

Надзорни одбор Фонда за социјално осигурање војних осигураника, у релативно кратком полугодишњем раду, разматрао је неколико важних питања, првенствено у вршењу надзора над финансијским пословањем Фонда, спровођењу законских обавеза и одлука Управног одбора и спровођењу здравственог система војних осигураника.

Надзорни одбор Фонда за социјално осигурање војних осигураника у садашњем саставу именovala је Влада Републике Србије решењем бр. 119-5168/2014. године.

Надлежности Надзорног одбора Фонда за социјално осигурање војних осигураника регулисане су Уредбом о надлежности, делокругу рада, организацији и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника, који је донела Влада Републике Србије 29. децембра 2011. и допунама из 2013. године. Реч је о следећим надлежностима: (1) Надзор над финансијским пословањем Фонда; (2) Увид у спровођење законских обавеза Фонда; (3) Надзор над спровођењем одлука Управног одбора; (4) Обавља и друге послове у складу са Статутом фонда.

Органи и запослени у Фонду, дужни су да члановима Надзорног одбора Фонда ставе на увид податке и документа и пруже обавештења од значаја за вршење надзора.

Крупне промене настале у свим областима друштва, веома негативно су се одразиле на положај и право војних пензионера, а нажалост, и та права каква су да су, веома тешко се реализују. Фонд за социјално осигурање војних осигураника једини је орган преко којег војни осигураници остварују своја Законом утврђена права у областима здравственог осигурања, па када се повремено или стално јаве проблеми на које осигураници с правом негодују онда се сви надлежни морају укључити предузимањем мера да тих проблема буде мање.

Надзорни одбор је, током седница, оценио да нарасло незадовољство одређеног броја војних осигураника у многим срединама на територији Србије, захтева да се потпуно сагледа функционисање Фонда за социјално осигурање у обезбеђењу здравствене заштите војних осигураника, првенствено са гледишта законитости рада. Потпунији увид у функционисање Фонда и његовим обавезама у обезбеђивању свих права у погледу здравственог осигурања, Надзорни одбор је сагледао и детаљно разматрао, захтевајући од директора Фонда да се припреми свеобухватна информација о стању и реализацији права из области здравственог осигурања војних осигураника.

Проблеми регистровани у многим срединама

У организацији и спровођењу законских прописа који се односе на здравствено осигурање војних осигураника, уз органе Фонда, учествују и обављају многе стручне послове и јединице и установе Војске Србије, а у пружању здравствених услуга на територији - укључују се и цивилне здравствене установе и апотеке, на основу уговора са РФЗО Србије. У функционисању тако постављене организације, у пракси долази до тога да поједини војни осигураници наилазе на тешкоће па не могу да остваре нека од својих права, или их остварују са великим закашњењем.

Уредбом о измени Уредбе о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника прописују и обавезе јединица и установа у обављању послова из области социјалног осигурања војних осигураника.

У члану 18. став 2 се наводи да „министар одбране може одредити да одређене стручне послове из области социјалног осигурања војних осигураника обављају јединице и установе Војске Србије“.

На седници Главног одбора

УВПС у новембру месецу 2014. године расправљало се о проблемима здравственог осигурања војних осигураника, истакнути су бројни примери са територије из којих се могло закључити да се у неким срединама не спроводе законом утврђена права када је у питању здравствено осигурање војних осигураника или се то право реализује уз велике тешкоће.

Ценећи да има разлога да и Надзорни одбор сагледа како Фонд спроводи законом утврђене обавезе у погледу здравственог осигурања војних осигураника, наложено је директору Фонда да се у информацији за седницу Одбора припреми и образложе следећа питања: (1) Органи Фонда за социјално осигурање војних осигураника који се баве здравственим осигурањем војних осигураника у седишту Фонда (Београд), овлашћења и начин функционисања; (2) Органи фонда на територији Србије - начин организовања, задаци и функционисање; (3) Органи Војске Србије који имају обавезу да пруже услуге војним осигураницима тамо где нема органа Фонда, који су то гарнизони, њихове

Седиште Фонда за СОВО у Београду

надлежности у погледу захтева војних осигураника, проблеми; (4) Проблему у неким срединама где су војни осигуранници ослоњени на цивилне здравствене установе за пружање услуга, недоречености у уговору са РФЗО и различитих поступања према војним осигуранницима од стране појединих цивилних здравствених установа; (5) Проблеми који се јављају у реализацији захтева: документата што се траже, коме се достављају, како све то функционише; (6) Временска реализација захтева (где је било највише конкретних проблема) на територији Републике Србије у захтевима које траже војни осигуранници; (7) Због чега се касни у реализацији захтева: разлици, ко не извршава обавезе на време и зашто?

На седници Надзорног одбора у врло отвореном и критичком тону, истакнута су два битна питања која изазивају незадовољство једног броја војних осигуранника.

Хитно отклонити недоречености у документима

Прво се односи на чињеницу, да у остваривању права војних осигуранника на здравствену заштиту на територији Републике Србије у неким градовима гарнизонима и мањим насељеним местима (Бела Црква, Смедеревска Паланка, Панчево, Врање, Ћуприја, Краљево, Сремска Митровица, Стара Пазова, Пирот, Лесковац...) има оправданог незадовољства због различитог приступа у појединим местима и од стране појединих здравствених установа у пружању услуга војним осигуранницима, иако су обавезе прецизиране са РФЗО Србије, а пре свега то се односи на пријем и проверу докумената војних осигуранника и чланова породице, затим на трошкове здравствене заштите (појединачни) за проверу у бази података (војни осигуранници нису у цивилној бази података) преписивање лека, неједнака партиципација у појединим местима, неажурно и отежано остваривање појединих права војних осигуранника. Одбор је закључио да надлежни органи Фонда за здравствено осигурање социјалних осигураника одмах отклоне недоречености и различита тумачења уговора о међусобним обавезама да би цивилне здравствене установе које пружају услуге војним осигуранницима имале јединствен приступ

Војни осигуранници, према извештајима којима располаже Главни одбор УВПС, жале се на дуго чекање за наплату путних трошкова (два до шест месеци), на неједнаку партиципацију за лекове и др, а узроци леже пре свега у неажурности лица која примају захтеве у командама јединица, у њиховој слабој контроли у испуњавању обавеза. Они дуго задржавају захтеве, уместо да их одмах прослеђују Фонду за социјално осигурање војних осигуранника.

Органи фонда задужени за здравствено обезбеђење војних осигуранника, како је закључено, предузеће конкретне мере чим се јави какав проблем (било по личној или пријави неког органа) То

Испраћај старе године

ДА УСПЕШНО БУДЕ УСПЕШНИЈЕ

Узгради Централног Дома ВС у Београду 30. децембра организовано је дружење поводом краја 2014. године. Уз чланове Главног одбора, Извршног одбора, представнике УВПС у другим институцијама и председника општинских организација војних пензионера пријему су присуствовали директор „Медија центра „Одбрана“ пуковник Стевица С. Карапанџин, негдашњи председник Врховног војног суда а сада адвокат Милорад Вукосав, пуковник у пензији и заменик директора Медија центра „Одбрана“ потпуковник Биљана Пашић.

Председник УВПС Љубомир Драгањац, поздрављајући присутне, истакао је да је минута година за војнопензионерску популацију била изузетно тешка, да је Удружење благовремено предузимало потребне мере ради заштите права чланова, да при томе није направило ниједан погрешан корак, да је труд остао видљив и да ће се наставити свим легалним и легитимним средствима у остваривању закинутих права. Апострофирајући уставну иницијативу која је поднета Уставном суду Србије поводом смањења пензија, Драгањац је захватио адвокату Вукосаву на правном уобличињу тог документа који је, према оценама стручњака, изузетно сročен правни документ и што ће он заступати УВПС везано за уставну иницијативу.

Директор Медија центра „Одбрана“ пуковник Стевица Карапанџин говорио је о досадашњој сарадњи са Удружењем, наводећи да ће и даље доприносити активности УВПС. Подвукао је да је лист „Одбрана“ покренуо серију написа о организацијама од значаја за одбрану земље и да ће ускоро бити објављен прилог о Удружењу војних пензионера Србије.

Председник Драгањац је присутнима у 2015. години пожелео добро здравље и нове успехе у личном животу и у оквиру Удружења.

З. П.

је уједно и порука свим војним осигуранницима да одмах када наиђу на проблем, најкраћим путем обавесте надлежни орган Фонда или најближе органе УВПС, телефоном, писмом, личним контактима, а ови органи ће о томе обавестити надлежне органе Фонда, како би се брже решавали њихови захтеви.

Друго питање које је анализирано на седници Надзорног одбора је спорост у решавању захтева војних осигуранника за наплату путних трошкова, за партиципације за лекове, потом посмртних и других трошкова, овера здравствених докумената, потреба за изналажење повољних решења за проблеме војних осигуранника удаљених од здравствених установа. Наложено је директору Фонда да органи те установе на читавој територији Србије морају савесно да обављају своје обавезе, да пружају што повољније услове и помоћ војним осигуранницима у остваривању захтева и права. Анализом документа која стижу у Фонд

треба проверити који органи не испуњавају своје законске обавезе у року и стручно. Договорено је да у комуникацији са Министарством одбране, односно Генералштабом треба захтевати да команде гарнизона ажурније раде на реализацији захтева војних осигуранника.

Закључено је и то да се о проблемима који су се до сада испољавали у неажурном раду са војним осигуранницима у појединим гарнизонима обавесте надлежни органи у Генералштабу, ради предузимања конкретних мера.

Надзорни одбор ће пратити, повремено анализирати и у оквиру своје надлежности утицати на органе Фонда да војним осигуранницима пружају потребну помоћ у остваривању својих права. О сваком проблему на који наилазе војни осигуранници одмах треба да обавесте надлежне органе Фонда. То је најбољи пут да се проблеми реше.

Извод из стенограма са седнице Скупштине РС

ВЕЛИКИ ПРОБЛЕМ МОРА БИТИ РЕШЕН

Чека се решење за војне пензионере које треба да подрже посланици: Дом Народне скупштине Републике Србије

Удружење војних пензионера Србије прибавило је стенограм са седнице Народне Скупштине Републике Србије одржане 22. децембра, када је разматрано питање буџета за 2015. годину. Из тог документа доносимо изводе из обраћања потпредседника Народне Скупштине Републике Србије Константина Арсеновића и одговор председника Владе Александра Вучића. Реч је о нелекторисаном и неуређеном тексту:

„КОНСТАНТИН АРСЕНОВИЋ:

Када сам говорио о правном систему, то је једно моје питање, морам га нажалост и поменути, морам га покренути, јесам о том проблему уназад четири године увек покретао, оно је резултат непоштовања закона и прописа, а то је питање исклађивања војних пензија војним пензионерима прво из 2004, па из 2008. године.

Морам да вам кажем да је он резултат једноставно жеље појединца да не испуштује само због постојеће уредбе и постојеће законе. Сад смо ми довели у ситуацију да ова држава, односно порезници, су већ платили непотребно око осам милијарди, говорим о дугу из 2004. године, а Бога ми, ако, а по овоме како сада ситуација стоји, они имају право на то, тај дуг ће уместо девет милијарди нарасти преко 20 милијарди, ако се отегне, онда питање колико.

Морам да вас подсетим, ту је и премијер и министар рада и министар финансија, Уставни суд, уважавам да се неко не слаже, али ако је Уставни суд у поновљеном поступку донео одлуку и потврдио то право пензионера, наводећи да је дошло до дискриминације и непоштовања људских права, итд, да не образлажем одлуку, да је Управни суд донео пресуду, да Фонд ПИО усклади пензије. Од тога је већ прошло, сада већ годину дана, једноставно се ћути. Моја је била жеља, неколико пута сам овде постављао, да зауставимо тај процес од кога имају штете и држава и

пензионери. Само неко други има користи, нити држава има користи нити пензионери. Пре четири године предлагао сам да се то претвори у јавни дуг, јер ја сам свестан човек, могу овде да кажем шта хоћу, не желим да изражавам неке своје нералне жеље, покушавам да будем колико је год то могуће реалан и објективан, да се то претвори у један јавни дуг. Било је могућности, морам да вам кажем, да је само била жеља да се води један конструктиван дијалог, верујте ми, да пензионери можда не би ни тражили да им се исплати дуг. Међутим, шта је дошло? Дошло је да су људи ушли у судске процесе и ви једноставно сте захуктали један процес да више немате назад. Претпостављам да је ово тешко питање, не знам, када до сада нисам добио, иако сам то већ четири пута постављао питање, не знам из којих разлога нисам добио одговор на то, вероватно да има проблема, али мислим да ћутање не води решењу. Истина, била она оваква или онаква, повољна или неповољна, она можда боли, али је најбољи одговор пресецање Гордијевог чвора је увек решење нечега онога што је можда тешко решиво.

Зато молим пре свега министра финансија и министра рада, рачунам да је то му њиховој надлежности, ако су у могућности да ми одговоре на ово питање, на који начин и како они виде да се овај проблем разреши и да се једноставно заустави бар даљи раст тога дуга, раст трошкова, раст камата, раст судских трошкова итд. И то заустави на овом нивоу и да не идемо даље?

АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ:

Поштовани господине Арсеновићу, пре свега да Вам се захвалим за став који сте изнели и да се осврнем на велики проблем на који сте указали.

Наиме, да би људи знали о чему се ради, реч је о нечему зашта нисмо такође ни криви ни дужни, то потиче из 2007. године, донет је закон о усклађивању пензија, та-

да је уследило повећање за цивилне пензије за 11,06 а тих 11,06 је тек од 1. јануара 2008. године важило и за војне пензионере. Неки су доносили погрешне политичке одлуке које нас данас ужасно много и скупо коштају. Подсетићу вас да се у то време требало да се подигне на 60 посто од просечне плате, а у то време су војни пензионери имали 95,2 одсто просечне плате без тог повећања. На нашу жалост, Касациони суд и Уставни суд су доносили различите одлуке и сада су судови почели да доносе пресуде против нас. Ми смо сад у необраном грођу, имамо две могућности. Обе су за нашу државу веома лоше, било та о којој сте ви говорили да преузмемо као јавни дуг, било исплата, како год окренемо, ми смо у тешкој ситуацији, а зашто, зато што је неко водио рачуна о изборима, а није водио рачуна о будућности, управо о ономе о чему смо говорили цело вече.

Гледаћемо како да решимо, постојале су идеје Александрове да преузмемо то у јавни дуг, али бежимо од тога, верујте ми. Тражио је Вујовић да се и раније додатно задужимо. Нисам дозволио зато што чекам да кренемо и у добијање одређених приватизационих прихода и уверен сам да ћемо и на нижем од 78 на 77 посто умети да зауставимо раст јавног дуга у односу на БДП, тако да избегнемо све где бисмо могли да узимамо зајмове и где се траже гаранције државе.

Дакле, ми не улазимо у веће инфраструктурне пројекте, тражимо нове моделе, пи пи пи моделе, концесионе моделе и све друго, само да не бисмо улазило у додатно давање гаранције које су некада давале, како год стигнете, зашта год стигнете, пошто је било потпуно свеједно колики ће да нам буде јавни дуг и фискални дефицит.

То је проблем велики који ћемо морати до краја године да решимо и зато ћемо такође да тражимо сагласност свих у овој сали. Надам се да ће они који су тај проблем направили имати довољно разумевања да покушамо да га решимо. Што се тиче положаја пензионера, ја сам данас о томе говорио и овде сам у експозеу рекао да ћу све да пружим и да све дам да се не догоди какво угрожавање пензионера...

КОНСТАНТИН АРСЕНОВИЋ:

Господине председниче, сви знамо да овај дуг није ова влада скривала, али, желим да Вам се захвалим на одговору и да изрекнем једну констатацију. Ви сте први човек који је дао било какав одговор везано за ово. И у том смислу хоћу да Вам се захвалим. Да је било таквог приступа пре три, четири, пет година, верујте да би убедили поједине пензионере да нико не тужи. И не би сада било овога што је било. Ћутање, зато сам и рекао, не води ничему, већ решењу, било оно позитивно или негативно, увек је боље него ћутање.

Зато Вам се ја захваљујем и верујем у ово што сте рекли, да ћете покушати да нађете решење да се ово разреши. Још једном Вама хвала".

Актуелна ситуација у вези са усклађивањем пензија за 11,06 одсто

ВЛАДА НАЈАВИЛА РЕШЕЊЕ

После посланичког питања Константи-на Арсеновића постављеног у Народној скупштини Републике Србије на седници од 22. децембра 2014. године и излагања председника Владе Р. Србије господина Александра Вучића може се закључити да је то први наговештај позитивног решавања овог великог проблема за војне пензионере (КВП) и државу Србију.

Посебно истичемо да су одлуке Уставног суда (Уж-2666/2011 и Уж-8405/2013) и пресуде Управног суда, од марта 2014 па надаље, искључиво засноване на закону и оне су против оних који нису поштовали важеће законе.

Удружење војних пензионера благовремено је указивао на погубност измене начина усклађивања пензија и да се том изменом крше стечена права и стварају огромне разлике у пензијама само по основу времен-на пензионисања, због чега су настале огромне разлике (и до 30.000 динара) у износу пензије само зато што је неко пензионисан неколико месеци касније.

У септембру 2007. године вредност бода за професионална лица повећана је за 4,2% и то није примењено на војне пензионере. Цивилним пензионерима повећане су пензије за 7,78%. Изменом платног система у Војсци Србије од 1. 1. 2008. године повећана су примања запослених у Војсци Србије у просеку око 11%. Цивилним пензионерима од 1. 1. 2008. године ванредно су пензије повећане за 11,06%. Све ово упућује на закључак да једино војни пензионери нису ништа добили због одбијања министра одбране и министра за рад и социјалну политику да примене члан 193. Закона о Војсци Србије.

Истовремено може се закључити да су пензије за цивилне осигуранике од 1. октобра 2007. године до 1. 1. 2008. године повећане за 7,78% и од 1. 1. 2008. године, ванредно за 11,06% што је укупно 19,84%.

Плате професионалних војних лица су од 1. 9. 2007. године повећане за 4,2% и од 1. 1. 2008. године у просеку за 11,00% што је укупно 15,2%. Значи, једино су војни пензионери од 1. 9. 2007. године добили само 4,2% и то од 1. 1. 2008. године.

Коначно је, изгледа, заузет став да се овај проблем не може решити путем јавног дуга. Охрабрује чињеница да се о усклађивању пензија огласила Влада Републике Србије.

Из стенограма са седнице Скупштине РС се уочава и могућност да се средства за исплату закинутог дела војних пензија обезбеде из приватизационих прихода.

Охрабрујућа је констатација да се овај велики проблем мора решити (како је то рекао председник Владе РС) у што краћем периоду - до краја године.

Удружење војних пензионера Србије поздравља напоре Владе Републике Србије да се до краја године пронађе решење за усклађивање војних пензија.

Покушај обмањивања јавности у вези са усклађивањем пензија за 11,06 одсто

КАД ПРАВНИК ПРЕТЕРА...

Личне проблеме војних пензионера додатно оптерећује стално закидање месечних принадежности (Снимио: Милан Шумоња)

Средином децембра, у једној седмици, дневни лист „Политика“ је у рубрици „Међу нама“ под насловом „Колико је оправдан захтев војних пензионера“, објавио писмо извесног М. Поповића из Ниша. С обзиром на чињенице које је именовани потегло да би доказао како војним пензионерима не следује ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто, претпостављајући да је реч о грађанину који није добро обавештен о судским процесима који се воде, Удружење војних пензионера Србије је реаговало дописом и навођењем конкретних одлука и правних ставова Уставног суда Србије, побијајући оно што тврди М. Поповић. Крајње коректно смо то доказали цитатима из одлука Уставног суда.

Главна магистрала правног тумачења овог случаја, према М. Поповићу, лежи у чињеници да је просек војних пензија 2007. године био изнад 60 одсто просечне зараде у Републици Србији. Међутим, како су и другим категоријама пензионера са већим пензијама од граничног просека, а таквим је у Србији било више од 500.000, тада (1.1.2008.године) повећане месечне принадежности, разумљиво је да то право припада и војним пензионерима, што се наводи и у одлуци Уставног суда Србије.

СТИЦАЈЕМ НЕКИХ ОКОЛНОСТИ Удружење војних пензионера Србије је сазнало податак да је аутор текста у политици М. Поповић правник који ради у Филијали Републичког фонда ПИО у Нишу. Практично господин Поповић би, по службеној дужности, морао да зна за све валидне одлуке Уставног суда, Управног суда и Врховног касационог суда. Његово писање у листу „Политика“ се може оценити као покушај

обмањивања јавности скри-вањем (ненавођењем) одређених чињеница и стварања негативног расположења грађана према категорији војних пензионера. Ако ико треба да има осећај за правду и да се понаша у складу са законима, онда су то људи правне струке. Лamentирање над проблемима које ће имати држава ако (када) војним пензионерима исплати 11,06 одсто већу пензију овде некаког смисла. Да су правници у Републичком фонду ПИО правилно примењивали законске одредбе и благовремено упозорили оне који до-носе одлуке, дугови би били далеко мањи јер се за ових седам година накупило много обавеза у каматама, судским, адвокатским и трошковима вештачења. Питање које ће доћи на ред је свакако одговорност оних који нису правилно примењивали закон и упорно се оглушују на одлуке највиших судских инстанци у Србији.

Зарад знања и равнања шта је написао у писму господина Поповића, а шта у допису Удружења војних пензионера Србије, оба текста доносимо у целости:

Колико је оправдан захтев војних пензионера („Политика“ од 9. децембра 2014. године)

Од јануара 2012. године војни пензионери су покренули велики број судских спорова због неисплаћене разлике пензија од 11,06 одсто. Све је почело када је Уставни суд оценио да је у једној пресуди Вишег суда у Нишу повређен принцип правичног суђења.

Индикативно је да је само једна пресуда, коју је Уставни суд оценио као неадекватно образложено, иницирала толики број тужби. Уставни суд је донео и низ одлука поводом уставних жалби и редовно поништавао сваку донету пресуду, уз образложење да оспорена одлука није адекватно образложена. Несхватљиво је да ниједан суд у Србији није достигао правни стандард и квалитета који захтева Уставни суд. За све ово време, Врховни касациони суд не износи своје правно мишљење у званичној форми, осим једног штурог и усменог саопштења са последњег саветовања, иако му је, као највишој судској инстанци то основна функција и законска обавеза.

Корисници војних пензија, поједностављено речено, немају право на ванредно усклађивање пензија од 11,06 одсто. Јер се одлука републичког Фонда ПИО од 25. 1. 2008. године никако није односила на њих, јер су они у то време припадали Фонду СОВО. Фонд СОВО је и донео одгова-

рајућу одлуку о ванредном усклађивању и утврдио да војни корисници пензија не испуњавају законске услове и за ванредно усклађивање. Наиме, према подацима Републичког завода за статистику, просечна пензија цивилних пензионера у 2007. години износила је 14.996,00 динара, односно 54,02 одсто нето зараде у РС. Просечна војна пензија у истој години износила је 26.425,00 динара, односно 95,20 одсто зараде. Просечна нето зарада у РС у 2007. Била је 27.759,00 динара а 60 одсто од просечне зараде износио је 16.655,00 динара. Јасно је да су само цивилни пензионери у просеку били испод 60 одсто просечне нето зараде и да су само они испуњавали услове за ванредно усклађивање. Управо је овом одлуком, повећањем пензија од 11,06 одсто, просек пензија доведен на законски минимум – 60 одсто просечне зараде. Као што се види, разлика у просечним износима пензија између војних и цивилних пензионера је значајна у корист војних пензионера и велико је питање ко је овде угрожен и дискриминисан, и колико је оправдан захтев војних пензионера.

Како би се решио овај проблем, уложено је на хиљаде сати рада и судова и странака, а настали су и огромни трошкови. Али, највеће последице осетиће се у буџету Србије. Изгубљени спорови коштаће државу више десетина милијарди динара. Исплата по овим судским одлукама угрозила би све мере Владе Србије, а самим тим и функционисање државе у целини.

М. Поповић, Ниш

* * *

Уставни суд пресудио у корист војних пензионера („Политика“ од 11. децембра)

Допис „Колико је оправдан захтев војних пензионера“, објављен у рубрици „Међу нама“ 9. децембра врви од нетачности (беспредметно је сваку од њих исправљаати).

Уставни суд Србије је, поступајући по уставним жалбама, против пресуда Управног суда донео велики број истоветних одлука у којима је наведено да је војним пензионерима подносиоцима уставне жалбе повређено право на правично суђење и право на једнаку заштиту права.

Одлуком Уж-2666/2011, Уставни суд је потврдио да се пензије војних осигураника од 1. јануара 2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, како је то прописано чланом 193. Став 1. Закона о Војсци Србије и да је Закон о пензијском и инвалидском осигурању једини општи акт на основу кога се тим корисницима могу вршити усклађивања пензија, па и предметно ванредно усклађивање од 11,06 одсто.

Уставни суд је такође у образложењу одлуке заузео правно становиште да војни пензионери имају право на ванредно усклађивање – повећање пензија за 11,06 одсто и да је то морало бити учињено по службеној дужности као и за цивилне пензионере.

Уставни суд је одлуком Уж 8405/2013. одлучио да се испуњеност законских услова за признавање права на ванредно усклађивање пензија није могла одвојено ценити у односу на војне осигуранике, јер су пензије остварене до 1. јануара 2008. као и оне остварене после тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених.

Управни суд је пресудама (на основу одлуке Уставног суда) од марта 2014. године уважио тужбе војних пензионера, поништио решења Републичког фонда ПИО и предмет вратио надлежном органу на поновно одлучивање. Међутим, ПИО до данас није поступио по одлукама Уставног суда и пресудама Управног суда, и није донео решења која би била заснована на закону и у складу са заузетим правним ставовима највиших судских инстанци у Србији.

Да је господин Поповић прочитао цитиране одлуке и пресуде надлежних судова, не би написао то што је објављено у Рубрици „Међу нама“.

Удружење војних пензионера Србије

Обраћање председника УВПС председнику УО и директору РФ ПИО

ПРИМЕНИТИ ОДЛУКЕ СУДОВА

Због незадовољства војних пензионера поступањем и понашањем РФ ПИО председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац упутио је председнику Управног одбора директору (РФ ПИО) писмо следеће садржине:

„Велики број војних пензионера незадовољан је поступањем и понашањем Дирекције и филијала Републичког Фонда за пензијско и инвалидско осигурање у процесу решавања њихових поднесака. Нарочито је некоректно понашање ваших заступника у споровима које су војни пензионери покренули пред редовним судовима. Несхватљиво је са каквом се упорношћу игноришу одлуке Уставног суда у пресуде Управног суда, као да оне не постоје, и упорно заступају правне ставове које су ови судови одбацили. Поред тога у вођењу спорова пред судовима један број ваших заступника недостојно се понаша према војним пензионерима.

На бројне захтеве који су поднети за доношење решења по извршним пресудама Управног суда, уопште нисте поступили, иако сте, према Закону о управним споровима били обавезни да то учините у року од седам дана. Овако ваше поступање представља грубо кршење Закона о људским правима, што је у правној држави недопустиво.

Забрињавајуће је што у предлогу и разматрања финансијског плана за 2015. годину нисте предвидели ни тражили новчана средства за усклађивање пензија војним пензионерима по вашем решењу 01Бр.181-431/08 од 25. јануара 2008.године. Право је признато одлукама Уставног суда Уж 2666/2011 од 23.маја 2012.године и Уж 8405/2013 од 11.12.2013.године, као и бројним пресудама Управног суда које су донешене у току 2014. године.

Републички фонд за ПИО и његове институције уопште не штите законска права војних пензионера и не поштује Закон о Уставном суду по којем су одлуке Уставног суда коначне, извршне и општеобавезујуће.

Запрепашћени смо недавним оглашавањем господина Миодрага Поповића дипломираног правника, запосленог у филијали ПИО у Нишу, у дневном листу „Политика“ у рубрици „Међу нама“ од 9.децембра 2014.године. Поменути господин на најгрубљи начин обмањује јавност оспоравајући одлуке Уставног суда, решења Врховног касационог суда и пресуде Управног суда. У доказивању своје тврдње да корисници војне пензије немају право на ванредно усклађивање пензија за 11,06%, полази од тога да је просечна војна пензија у 2007.години износила 26.425 динара односно 95,20% од нето просечне зараде у 2007. години. Међутим, истовремено потпуно игнорише статистичке податке Републичког фонда за ПИО из којих се јасно види да је у 2007. години око 521.000 корисника пензије (цивили) имало већу пензију од 60% просечне зараде, од којих је око 102.000 корисника имало већу пензију од просечне пензије војних пензионера. Истовремено потпуно се игнорише констатација Уставног суда у одлуци Уж 8405/2013 „да се испуњеност законских услова за признавање права на ванредно усклађивање пензија није могло одвојено ценити у односу на војне осигуранике, јер су пензије остварене до 1. јануара 2008. године, као и оне остварене после тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених“.

Све остало што је навео као разлог да војни пензионери немају право на ванредно усклађивање пензија за 11,06%, наведени судови су одбацили и недвосмислено образложили да им то право припада. Поред непоштовања судских одлука оспоравајући право војним пензионерима на ванредно усклађивање господин Поповић посебно наглашава да ће изгубљени судски спорови угрозити мере Владе Републике Србије и функционисање државе у целини. Овакво оглашавање је покушај обмањивања јавности и стварања негативног расположења грађана према војним пензионерима. Очекујемо, да ће се Републички фонд за ПИО оградити од наведених ставова и утврдити његову одговорност. Захтевамо да господин Миодраг Поповић не учествује као заступник у парничким споровима које воде војни пензионери.

Иако је усклађивање војних пензија за државу велики проблем, али га војни пензионери нису створили, већ осiona и арогантна власт а у великој мери и Републички фонд за ПИО својом упорношћу да докаже да војним пензионерима право на усклађивање пензија за 11,06% не припада.

Удружење војних пензионера Србије ће у остваривању овог права користити сва легитимна средства (масовно обраћање Међународном суду за људска права, подношењу кривичних пријава, јавни протести и сл.).

Од дирекције и Управног одбора Републичког фонда за ПИО очекујемо да у решавању овог проблема поступе у складу са законима, одлукама Уставног суда и пресудама Управног суда“.

„Таблоид“ објавио отворено писмо
ужичких војних пензионера

СПИНОВАЊЕ ЈАВНОСТИ

У листу „Таблоид“ недавно је објављено отворено писмо Градског одбора УВПС Ужица у којем се наводе актуелни проблеми војних пензионера. Писмо из Ужица је покушај да се одговори на питање зашто су некадашњи чувари отаџбине данас обесправљени и заборављени? Наслов текста гласи: Где је крај дискриминације војних пензионера?

На почетку текста се наводи да је просечан војни пензионер у свом радном веку имао је велику материјалну и моралну одговорност и бројне изазове који су од њега захтевали психофизичка напрезања до крајњих граница. Да је током свог радног века био поуздан ослонац друштва и први учествовао у спасавању људства и материјалних добара од поплава, земљотреса, пожара, да је радио путеве, водоводе, телефонске линије, да је радио на оспособљавању младих људи за животни позив у грађанству (возача, механичара, руковођа машина, куvara, пекара, везиста, болничара...).

У просеку је војни пензионер имао пет премештаја широм бивше СФРЈ, шест година одвојеног живота од породице, два прекида радног односа супруге (уколико су успеле засновати стални радни однос), деца су променом места пребивалишта родитеља просечно три пута мењала школе, школске другове, школске програме и језичка подручја.

На дежурствима, која су трајала 24 до 36 часова, проводио је просечно две и по године, на

терену, у логорским условима, око три године и око две године у ратним условима...

И данас, после свега шта се догодило на нашим просторима, знатан број војних пензионера није стамбено збринут и живе у крајње нехуманим условима. Око 7.500 војних пензионера нема решено стамбено питање, од којих 3.800 нема никакав стамбени смештај.

Спиновање јавности од стране пропагандних тимова светских моћника кроз истицање бројних погодности које ова популација ужива у Србији, од високих плата и пензија, луксузних станова и бројних војних одмаралишта, довело је до једне опште аверзије јавности према војсци и војним пензионерима. Само истине ради, истичемо да се боравац у војним одмаралиштима добијао по молби и одобраван је у просеку једном у четири до пет година.

Мало је познато да су садашњи војни пензионери, као активне старешине, примале 46 до 50 одсто нето плате на руке, а остали део до бруто износа, узимала је држава за разне фондове (пензиони, социјални...), за изградњу војне инфраструктуре (станови, аеродроми, одмаралишта...). Војна лица су од своје нето плате одвајала део за разне хуманитарне донације (санирање последица од елементарних непогода, спомен комплексе...).

Цео текст се може прочитати на сајту Удружења војних пензионера Србије.

Додела социјалне и хуманитарне
помоћи

УБЛАЖАВАЊЕ НЕВОЉА

На основу Правилника о начину коришћења средстава солидарности за пружање помоћи члановима Удружења војних пензионера Србије, Извршни одбор је на седници одржаној 16. децембра 2014. године, размотрио захтеве достављене у новембру 2014. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуку о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи и то за:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1.

Правилника:

ОпОр Врање ЛИ: 35.000,00 - по члану 4.078,23 динара,
ОпОр Шабац МП: 35.000,00 - по члану 7.436,48 динара,
ОпОр Нови Сад РЖ: 32.000,00 - по члану 9.462,92 динара,
ОпОр Нови Сад СС: 32.000,00 - по члану 8.264,50 динара,
ОпОр Краљево ГЛ: 35.000,00 - по члану 10.523,86 динара,
ОпОр Крагујевац МС: 59.000,00 - по члану 9.981,70 динара,
ОпОр Ниш СТ: 29.000,00 - по члану 5.319,25 динара,
ОпОр Зајечар ЈП: 29.000,00 - по члану 7.214,62 динара,
ОпОр Чачак ММ: 32.000,00 - по члану 9.251,72 динара,
ОпОр Лозница ГМ: 32.000,00 - по члану 10.227,99 динара,
ОпОр Чачак НБ: 32.000,00 - по члану 10.517,25 динара,
ОпОр Краљево РН: 32.000,00 - по члану 8.560,59 динара,
ОпОр Ниш СВ: 29.000,00 - по члану 7.345,34 динара,
ОпОр Ниш ГГ: 32.000,00 - по члану 9.218,89 динара,
ОпОр Ниш ЂБ: 29.000,00 - по члану 10.706,89 динара,
ОпОр Ниш СЗ: 32.000,00 - по члану 9.911,90 динара,
ОпОр Нови Сад: 32.000,00 - по члану 6.479,79 динара,

Б) На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка

2. Правилника:

ОпОр Ниш СС: 20.000,00 - по члану 19.063,17 динара,
ОпОр Чукарица ЂМ: 18.000,00 - по члану 19.140,00 динара,
ОпОр Нови Сад ВД: 20.000,00 - по члану 19.393,015 динара,
ОпОр Краљево ЈМ: 18.000,00 - по члану 18.321,65 динара,
Ц) На основу Одлуке ГлОд бр. 157-1 од 23.5.2014. године и

предлога Оп-Гр организација за пружање помоћи КВП који су имали штете од поплава, Извршни одбор на седници одржаној 13. августа 2014. године, донео је Одлуку о додели помоћи и то:

ОпОр Лозница: Мичић Бошко - у износу 40.000,00 динара - Новчана средства ће се уплатити на текући рачун до 19. децембра 2014. године

Извршни одбор

На почетку примене новог
закона о медијацији

ДРУГАЧИЈИ НАЧИН РЕШАВАЊА СПОРОВА

Закон о медијацији, тј. о посредовању, регулише веома значајну област у решавању спорова у Републици Србији. Његова примена почела је 1. јануара 2015. године Закон је усвојила Народна скупштина Републике Србије 23. 5. 2014. г. (Сл. гласник Р. Србије бр.55/2014). Примена овог закона пружа пуну подршку унапређењу примене медијације у решавању сукоба у различитим сферама друштва.

Пратећи токове развоја медијације у другим земљама, та делатност постаје признат и широко заступљен метод мирног решава-

ња сукоба и у Србији. Медијација је добровољан, поверљив, брз и ефикасан начин мирног решавања сукоба, у коме треће независно и неутрално лице – медијатор помаже странама у сукобу да дођу до узајамно прихватљивог решења.

У последњим деценијама, медијација је у свету преузела примат над другим традиционалним начинима решавања спорова и све чешће је први избор јавних институција, привредника, адвоката, невладиних организација и грађана за решавање разних врста конфликта, док је ефикасан правосудни систем незамислив без повезаности са развијеним системом медијације.

Како би сви потенцијали медијације у превенцији и решавању конфликта били у пуној мери искоришћени, и како би се успоставио ефективан систем пружања услуга медијације, који ће грађанима омогућити једноставан приступ овом хуманијем начину решавања сукоба, потребан је свеобухватан приступ који укључује све релевантне институције, организације и појединце. У

том смислу грађане треба, путем медија и на сваки други начин, информисати о вредностима и предностима медијације и медијатора у решавању нагомиланих конфликта.

Оснивају се и удружења која промовишу медијацију као алтернативни начин решавања сукоба и унапређење у свим сферама. Заинтересованост медијатора је велика, у првом реду на плану професионалног развоја и константном унапређењу знања и вештина, а све из разлога да би се корисницима пружиле високостручне услуге медијације. Значајну активност испољава Национално удружење медијатора Србије, које ће се, зарад даљег развоја медијације, повезати са сличним организацијама у региону и свету и тиме, кроз размену искустава, праксе и међународних стандарда, унапредити медијаторску праксу у Србији.

др Љубомир Баровић, специјалиста
политолог из области медијације

Свечана седница ГрО УВП Новог Сада УЗДИГНУТА ЧЕЛА

Анализирајући последњих децембарских дана године на измаку резултате рада, чланови новосадског ГрО УВП закључили су, између осталог, и да су бројни проблеми, понајвише они везани уз статусна питања, само ојачали и збили војнопензионерске редове уз своје матично, републичко Удружење.

Обраћајући се присутнима, Милорад Орељ председник ГрО подсетио је како је новосадско УВП формирано 16. децембра 1993. године, те да данас, након две деценије, броји 1612 чланова. То у односу на укупан број корисника војних пензија од 2745 представља 58 одсто, па увелико има простора за даље omasовљивање чланства. За двадесет једногодишње постојање одато је признање и тадашњим председницима ГрО Ђорђу Бачићу, Павлу Црногорцу и Милану Атлићу.

Током године, као и претходних, доминирала је борба за усклађивање војних са цивилним пензијама које датира од јануара 2008. године. У изборној години, у Градској и 14 месних организација изабрани органи савесно су обављали своје функције. И састав ГрО значајно је измењен и подмлађен, а део новоизабраних са новим идејама унео је и ново освежење и подстрек раду. Нерешена стамбена питања и питање исплата накнада за трошкове становања и даље увелико оптерећују и Удружење и део чланства, речено је.

Оцењено је да је, остваривањем сарадње ГрО УВП Новог Сада са Организацијом пензионисаних војних кадрова и кадрова у резерви Темшварске области у Румунији, учињен први и веома значајан корак ка међународној сарадњи сродних организација у регији. Такође, одржан је и достигнути завидан ниво традиционалне сарадње са јединицама Војске Србије, установама Министарства одбране и бројним градским организацијама и удружењима.

Наступајућа година за ГрО и све чланове Удружења представљаће годину изазова, борбе за закинута права и достојанство неправедно обесправљених, omasовљивање чланства и решавање статусних питања. И поред бројних проблема који их оптерећују, новосадски војни пензионери, сврстани под заједнички барјак Удружења војних пензионера Србије улазе с поносом, уздигнуто чела и новим жаром у наступајућу годину.

Током Свечане седнице, Орељ је заслуженим за рад Удружења уручио пригодна признања. Захвалница ГрО додељене су потпуковницима Зорану Марушићу из Регионалног центра МО и Ненаду Бошковићу из 1. бригаде КоВ, заставнику Миодрагу Гезовићу из 2. одсека Фонда СОВО и Миленку Блечићу из 1. бригаде КоВ. Монографија Удружење војних пензионера Србије од 2003-2013. уручена је свим члановима ГрО и најистакнутијим члановима УВП Новог Сада.

Будимир М. ПОПАДИЋ

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА НА „ВОЈНИ ВЕТЕРАН“ 660 ДИНАРА

Мада је део трошкова за издавање „Војног ветерана“ увећан, годишња претплата на лист остаје 660 динара. У прошлом броју листа УВПС, на 35. страни, омашком је објављена реклама на којој стоји да је годишња претплата 650 динара. Овом приликом исправљамо грешку објављивањем податка да је **годишња претплата 660 динара**. Извињавамо се нашим читаоцима.

Редакција „Војног ветерана“

Редовна годишња скупштина у УВПС београдске општине Палилула - Стари град

ПОХВАЛЕ ЗА ПРЕДАН РАД

Општинска организација УВПС Палилула - Стари град, 22. децембра организовала је редовну годишњу скупштину са циљем анализе рада, постигнутих резултата и усвајање плана рада за 2015. годину. У име ГлОд УВПС скупштини су присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац, и председник ИзОд ГлОд УВПС Зоран Вучковић.

Извештај о досадашњем раду општинске организације поднео је председник Ратомир Симић. Он је истакао да се та општинска организација чинила све да се члановима УВПС пружи помоћ: у подношењу захтева за остваривање права на незаконити закинуту део пензије од 11,06 одсто, затим у реализацији потраживања дуга неисплаћеног дела пензија за период 1. 8. 2004. – 30. 11. 2007. г, уклањање пензионера у УВПС и повећање броја претплатника листа „Војни Ветеран“. У даљем излагању изнео је податке о повећању броја чланова УВП у овој општинској организацији, о обиласку болесних и изнемоглих чланова, о оствареној сарадњи са другим невладиним организацијама, а нарочито са удружењем пензионисаних здравствених радника града Београда и о организацији четири викенд излета. Известно је и о сарадњи са регистрованим произвођачима зимнице и постигнутим резултатима.

Аплаузом присутних је нарочито попраћена вест да су УВП приступила два потомка погинулих старешина у борбеним дејствима 1990/1999. године.

У дискусијама након поднетог извештаја истакнуто је: да многи војни пензионери још не схватају значај УВПС и напоре које ова непрофитна, невладина, организација улаже код органа власти државе за заштиту права војних пензионера. Ти појединци сматрају да им држава мора испунити законске обавезе. Због тога има још доста војних пензионера на територији ове општинске организације који се нису учланили у УВПС, нити су затражили исплату заосталих дуговања.

Учесници су изнели и проблем: нерешених стамбених питања, да нико још није одговарао због нереализованих повећања војних пензија у износу од 11,06 одсто, иако су Уставни суд и Заштитник права грађана потврдили да и војни пензионери имају право на повећање пензија за 11,06 одсто. С друге стране мањак у новчанику је многима повећао проблеме око набавке одговарајућих лекова, што је довело до погоршања болести и скупљег здравственог збрињавања и лечења. Посебно је истакнуто да снага УВПС почива на jakim и добро организованим месним организацијама.

Председник УВПС Љубомир Драгањац похвалио је рад општинске организације УВПС Палилула-Стари град у 2014. години и одао посебно признање за организацију четири излета са више од 200 учесника. Обавестио је присутне да нема сазнања да је још која општинска организација УВП организовала толико излета својих чланова. Присутни су аплаузом поздравили чињеницу да су војни пензионери добили спор за повећање пензија од 11,06 одсто, али је реализација изостала. Зато је нагласио да ће се у наредној години наставити у контактима са органима власти да се изврши и реализација добијеног спора. Председник је нагласио да је стратегијски циљ УВПС заштита права војних пензионера и да зато удружење и постоји.

Председник ИзОд ГлОд УВПС Зоран Вучковић обавестио је о мерама које ГлОд УВПС предузима у вези са решавањем стамбених проблема војних пензионера, а нарочито бескућника за које треба обезбедити више од 5000 станова. Такође, обавестио је присутне и о новом Правилнику за доделу станова и о томе да су Правилником обухваћене готово све примедбе УВПС.

У плану рада за 2015. г. стављен је нагласак на укључивање у рад општинске организације војних пензионера који до сада нису били активни, затим је наглашена подршка ГлОд у напорима за решавање статусних питања војних пензионера и укључивање законских 11,06 одсто у пензију, побољшање здравствених услуга, обилазак и помоћ болесним пензионерима, популаризација и претплата на лист „Војни Ветеран“, организовања излета војних пензионера бар једном у току два месеца, наставак сарадње са другим пензионерским организацијама...

У припреми и организацији овог скупа, поред руководства општинске организације, нарочито су се ангажовали активисти Анка Стошић и Драган Јовановић.

Света Стошић

Проширена седница Општинског одбора УВП Крушевац

УСПЕСИ УПРКОС ПОТЕШКОЋАМА

Сумирани резултати рада за протеклу годину и одређени плански задаци за наредну годину. Тежишни задатак Удружења је непрекидна борба у заштити статуса и оложаја КВП. Највећи проблем Удружења представља недостатак просторија за рад

У Крушевцу је 23.12.2014. године одржана проширена седница Општинског одбора, на којој су поред чланова ОпОд присуствовали повереници за општине Брус и Варварин и већи број чланова Удружења. У раду тог скупа учествовао је и председник Извршног одбора УВПС Зоран Вучковић.

Јићу, сину старијег водника Слободана Гајића, који болује од церебралне парализе (акцију је оглашена посредством РТК Крушевац, а прикупљено је више од 36.000 динара).

Војни пензионери су учествовали у манифестацијама поводом значајних датума из националне историје уз полагање вена-

Споменик Ко-
совским
јунацима у
центру
Крушевца

Након поздрава присутних, председник ОпОд Душан Самарџић је саопштио Дневни ред: 1. Извештај о реализацији плана рада за 2014. годину и усвајање Плана рада за 2015. годину; 2. Извештај о реализацији Финансијског плана за првих једанаест месеци и усвајање Финансијског плана за 2015. годину; 3. Информисање чланства; 4. Текућа питања.

По првој тачки Дневног реда председник Самарџић је у свом краћем уводном излагању упознао председника ИзОд Вучковића и присутне чланове са задацима које је ОпОр извршавала у протеклом периоду. Посебно је нагласио да је ОпОд сервис корисника војне пензије (КВП) и да чланови Удружења веома успешно остварују своја статусна и материјална права.

У даљем излагању председник Самарџић је таксативно навео главне активности које је ОпОд реализовао: обезбеђена је солидарна помоћ за четири КВП у износу од 102.000 динара; чланови Здравствене комисије обавили су више посета старијим и болесним; подељени су новогодишњи пакетићи деци палих бораца, РВИ, тешко болесних родитеља и самохраних мајки; пружена је помоћ КВП у остваривању права везаних за усклађивање пензија за 11,06 одсто. У поплављена подручја такође је упућена значајна помоћ.

Чланови ОпОд и остали КВП, сходно својим могућностима, дали су у новцу, храни, одећи и обући. Посебна помоћ пружена је четворогодишњем дечаку Ђорђу Га-

ца (за Дан победе, Видовдан, обележавања одбране од агресије НАТО-а, Дан ослобођења и др). Обележени су још Дана војске Србије и дани јединица и служби у гарнизону, а представници УВП су редовно позивани на примопредаје дужности команданата гарнизона и јединица. Такође је обележен и Дан жена, а организован је традиционални турнир у шаху и стоном тенису. Нису изостали излета и дружења чланова Удружења. Посебно поглавље у активностима претставља информисање чланства.

Све те активности се не би могле реализовати без помоћи чланова ОпОд и чланова Удружења УВП Крушевац, Команде гарнизона, Главног одбора УВПС и донатора.

По другој тачки Дневног реда уводно излагање је поднела благајница Раданка Вуловић, која је истакла да није било неправилности у раду, да постоји сва прописана евиденција о приходима и расходима и да се она води по Правилнику о рачуноводству. Посебно је нагласила да ће Финансијски извештај за 2014. годину бити завршен до 20. 1. 2015. године, када се могу много детаљније анализирати приходи и расходи. Да је било домаћинског пословања говори и податак да се у 2015. годину преноси 60.000 динара.

Потпредседник ОпОд Зоран Петровић говорио је о потреби усаглашавања евиденције која се води у ГЛОД УВПС и оне у ОпОд, јер постоји разлика за око педесет

НОВОГОДИШЊИ ПАКЕТИЋИ

Један од редовних задатака Општинског одбора УВП Крушевац је помоћ деци палих бораца, ратних војних инвалида и самохраних мајки.

Годишњим планом рада Општинска организација УВП Крушевац планира две хуманитарне акције: поделу школског прибора деци свих узраста, поводом почетка школске године и поделу новогодишњих и божићних пакетића за малишане до десет година старости.

Ове године, и поред урађеног појекта Градска управа – Одељење за друштвене делатности Града Крушевца, није доделила новчана средства у износу од 100.000 динара, због недостатка пара у буџету Града, па УВПС није било у у могућности да ове школске године подели школски прибор. Та хуманитарна кација, ето, прекинута је после седам година.

Хуманитарном акцијом „Једна пакетић – много љубави“ за децу палих бораца, РВИ и самохраних мајки реализована је захваљујући донацији Александра Лазаревића, директора фирме „Алекс градња“ из Крушевца у износу од 25.000 динара.

Свечаност је почела поздравним говором председника Удружења војних пензионера Крушевац Душана Самарџића, који је деци и родитељима честитао Новогодишње и Божићне празнике, пожелео им добро здравље, дуг живот и личну и породичну срећу.

Пакетићи су били у виду слатког пакета у износу од око 1.300 динара за деветнаесторо деце, а поделио их је повереник УВП Зоран Миловановић, који је за ту прилику био Деда Мраз.

Након поделе пакетића, уз кафу и сок, настављено је дружење са децом и родитељима, а заједнички снимак на крају дружења забележио је још једну успешно реализовану хуманитарну акцију Удружења.

А. С.

чланова, што се директно држава на прилив средстава од чланарине.

Председник ИзОд ГО УВПС Зоран Вучковић исцрпно је информисао присутне о битним питањима којима се бави ГЛОД УВПС, а односе се на пензијско осигурање, здравствену заштиту, стамбено обезбеђење и на укупно побољшање материјалног положаја КВП. Посебно је апострофирао стамбену проблематику и новости у вези са остваривањем права на ванредно повећање месечних принадежности од 11,06 одсто.

Вучковић је нагласио да војни пензионери не желе да у било чему буду привилеговани, тј. упорно инсистирају на поштовању Устава и закона. Подсетио је да је комуникација Удружења војних пензионера Србије са чланством сада много бржа, боља и конкретнија, јер се све најважније у врло кратко време ставља на сајт УВПС и чини доступним свима кој то желе. Овакав приступ Зорана Вучковића побудио је интересовање присутних чланова, па му је део присутних поставио и конкретна питања.

мр Александар Симоновски

Гријех учињен према удовицама

БЕЗ КРОВА
НАД ГЛАВОМ

Деведесетих година из Словеније, Хрватске и Босне и Херцеговине у Црну Гору пристизао је велики број официра заједно са својим јединицама и породицама. У том повлачењу, често кроз борбу, остајале су јединице без дела старјешина и војника. Неко је тада остао без члана породице, стана, имовине а неко без свега.

Када им је, по завршетку рата, била потребна помоћ, они се нађоше у колективном смјештају или код немилоспрдних станодаваоца.

За рјешавање њихових породичних, статусних и стамбених проблема затајише људи, Војска и држава.

Према најновијим подацима у Црној Гори је 249 корисника војних пензија без стана а приближно толико без стана одговарајуће структуре. Сви се они надају стану, што је добро. Нада последња умире и правда је достижна али спора и како се сада креће, многе неће стићи у корачању до вјечног дома.

Ових дана у Главни одбор Удружења војних пензионера стиже акт Владе Црне Горе о рјешавању стамбених потреба државних службеника и намјештеника, а потом и Списак војних пензионера који су без стана. На опште изненађење у Правилнику за додјелу станова члан 9. је само „мало“ инован. У њему је писало да стан припада војном пензионеру и супрузи преминулог војног пензионера. Сада у том истом члану пише да стан припада супрузи - удовици чији је супруг преминуо у служби.

Руководећи се „стручном и моралном“ логиком све 23 удовице војних пензионера избрисаше са списка стамбених потреба.

Долазе удовице у Удружење, сузама умивајући напављена и изборана лица. Ојађене, увијене и усамљене жене и мајке, које су остале без супруга, дјеца без оца а сви без права на стан иако је супруг уплаћивао за стамбену изградњу и бранио домовину.

Председник, Драган Тиодоровић одмах је затражио пријем у Министарству одбране ради разјашњења „новогодишње честитке“. У Министарству су примљени представници војних пензионера, Драган Тиодоровић, председник, Миодраг Рајачић, председник НВО „Војни бескућници“ и секретар Радивоје Здравковић.

Захтјев представника војних пензионера кратак, војнички, законит и јасан: Да се при подјели станова поштује проценат и структура припадајућих станова за војне пензионере, да се од продаје војне имовине дио новца издваја за стамбену изградњу за војску и војне пензионере, да се удовице војних пензионера врате у списак стамбених потреба и да при подјели станова имају предност, да се размотри могућност додјеле кредита за пензионере који живе у становима неодговарајуће структуре и квадратуре, да се у комисији за додјелу станова врати представник војних пензионера, који је изостављен са списка комисије.

Доктор Рајко Новићевић из Министарства одбране изнио је своје виђење проблема корисника војних пензија и стручно објаснио: да не постоји војна имовина, да административно гледано не постоји категорија војних пензионери, тј. сви су пензионери Црне Горе, да МО нема средстава за стамбену изградњу и не зна се да ли ће у 2015. години бити градње. Његово објашњење не улива наду да ће војни пензионери убрзо ријешити стамбено питање.

Председник Драган Тиодоровић захтјева војних пензионера предао је у писменој форми. Чека се званични одговор из Министарства одбране. На потезу је министар одбране госпођа Милица Пејановић Ђуришић. Ваљда ће се она сажалити према супругама преминулих пензионера и вратити их у списак стамбених потреба.

Случај незаконитог изостављања удовица са списка за станове, највјероватније ће се завршити тужбама, а неке су већ покренуте.

Радивоје Здравковић

„Председник МО Борислав Пејић (други с десна) и носиоци признања Ж. Живковић, М. Мијаловић и М. Марковић“ (Фото: М. Милошевић)

Из рада Општинске организације
УВП Чукарица

ИЗ ТЕШКЕ СТАРЕ, У НЕИЗВЕСНУ 2015.

Последњег понедељка 2014. године (29. 12. 2014.) у просторијама МЗ Церак одржана је проширена седница Општинског одбора УВПС Чукарица, којој је уз чланове Одбора присуствовао и већи број активиста из месних организација, окупљених да по завршетку радног дела седнице, уз дружење и пригодно послужење, отпрате стару, по много чему за пензионерску популацију, а посебно за војне пензионере, изузетно тешку годину.

Обраћајући се присутнима председник Општинског одбора Зоран Јанковић подсетио је најпре да је на недавно одржаној редовној годишњој скупштини Општинске организације УВПС Чукарица (10. 11. 2014.) свестрано анализирана и позитивно оцењена укупна делатност ове општинске организације и утврђени тежишни задаци за наредни период, а за ову прилику издвојио је, уз остало, и то да су реализовани сви задаци из Плана рада и ванредни задаци које је поставио Главни одбор УВПС и да су војни пензионери с великим интересовањем пратили догађања у вези са признавањем ванредног усклађивања пензија за 11,06 одсто, као и смањењем пензија од новембра 2014. године, да је забележен добар одзив чланства у прикупљању новчаних и друге помоћи за поплављене у катастрофалним мајским поплавама, да је чланство редовно информисано о најважнијим питањима из области деловања УВП и шире, да је настављена редовна сарадња са органима локалне самоуправе и сродним асоцијацијама које делују на територији Градске општине Чукарица, да су посећивани болесни и тешко покретни чланови УВПС, изражавана саучешћа породицама и упућивани представници на сахране преминулих чланова, да су представници УВПС учествовали у манифестацијама посвећеним обележавању догађаја из Великог рата и НОР-а, да је поводом Дана жена учињена посета Истурене амбуланте „Церак“, што је особље изузетно позитивно оценило, да је члановима Одбора и заслужним активистима додељена монографија „Удружење војних пензионера Србије 2003-2013“, а најистакнутијима од њих одата и друга признања итд.

Узимајући учешће у дискусији председник Месне организације Чукаричка Падина Борислав Пејић изнео је да ће протекла година остати упамћена као година појачаних активности у овој МО погледу. Посебно се задржао на неким новинама у методу рада у свакој МО који се огледа у спремности чланова Месног одбора да искористе сваки сусрет са чланством и да размене информације о актуелним догађањима, у чему су поред редовног информисања из Општинског одбора УВПС допринели и садржаји из „Војног ветерана“, а у последње време и информације са интернет-сајта УВПС, при чему је препоручио да се овај сајт максимално користи. Истакао је и добру сарадњу са Месном заједницом Чукаричка Падина и као пример навео да је на Скупштини месне организације СУБНОР (27. 12. 2014.), чији је председник Мирослав Марковић, члан УВПС, присуствовао комплетан Месни одбор.

И председници осталих месних одбора кратко су подсетили на најважније активности у протеклом периоду, а двојица од њих (Станиша Бакић, председник МО Сремчица и Радослав Андрић, члан Општинског одбора) посебно су подвукли да треба Главном одбору УВПС предложити да се поново размотри питање тзв. војних бескућника и иницира изналагање бољих решења од садашњих.

Добро посећен и по свему успели скуп завршен је пригодним послужењем које је финансирано из личних прилога присутних, о чијем квалитету је бринуо Стојан Савановић са Славком Кукило и Маријом Јочић, а све је било пропраћено и пригодном музицирањем на гитари и усној хармоници у извођењу војног пензионера Кирила Димитрова.

М. Милошевић

Свечана сала у Команди В и ПВО била је испуњена до последњег места

Обележавање 100 година српског војног ваздухопловства

ПРЕДСТАВЉЕН ЗБОРНИК РАДОВА

Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Србије (УПВЛПС) је у протекле две године дало не мали допринос обележавању 100 година војног ваздухопловства код нас. Треба подсетити да су чланови Удружења учествовали у низу манифестација поводом тог великог јубилеја, а неке од њих су и сами иницијали и организовали.

У протекле две године, Удружење је објавило две књиге: „Век српске авијације“ и „Лет у вечност - прича о првом пилоту Србије“, обе из пера председника УПВЛПС мр Златомира Грујића, пуковника авијације у пензији. На промоцији зборника радова „100 година српског војног ваздухопловства“, са поносом Удружење истиче да је пет чланова својим радовима допринело како раду Међународног скупа одржаног пре две године у Београду, тако и самој књизи – зборнику радова, која је недавно објављена. То су: мр Златомир Грујић, пуковник авијације у пензији и председник Удружења, Војислав Стојановић, потпуковник авијације у пензији и потпредседник Удружења, Звонко Јурјевић, генерал-пуковник у пензији, некадашњи Командант РВ и ПВО, Спасоје Смиљанић, генерал-пуковник у пензији, некадашњи командант РВ и ПВО и проф. др Владимир Милошевић, пуковник авијације у пензији.

У Команди В и ПВО у Земуну 17. децембра је одржана промоција Зборника радова „Сто година српског војног ваздухопловства“, међу чијим корицама су радови више од 40 аутора учесника симпозијума одржаног 2012. године у оквиру обележавања јубилеја 100 година српског војног ваздухопловства.

Поздрављајући учеснике скупа, међу којима и заменика начелника Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковника Јовицу Драганића, командант Ви ПВО генерал-мајор Ранко Живак, подсетио је на значај поменутог јубилеја и изразио задовољство да је баш генерација којој припада имала част да организује обележавање тако значајног догађаја.

Идеја је била да се у оквиру обележавања сачини научни симпозијум на коме би најпознатији учесници говорили о развоју српског војног ваздухопловства током века постојања, и да иза тога остане нешто што је трајно, нагласио је генерал Живак, додајући да сва искуства која се не забележе, неминуно остају заборављена.

У наставку промоције, о Зборнику су говорили заменик команданта ВиПВО генерал-мајор др Миодраг Гордић, који је учествовао у организацији симпозијума, генерал-потпуковник у пензији др Златко Рендулић, који је говорио о развоју ваздухопловства после Другог светског рата, генерал-пуковник у пензији Спасоје Смиљанић, чије излагање је било посвећено историји ратног ваздухопловства на овим просторима, др Милан Терзић из Института за стратегијска истраживања, који је говорио о државама у оквиру којих се ваздухопловство развијало, као и мр Снежана Ђокић која се обратила у име издавача Зборника Медија центра „Одбрана“.

Милан Ракић

Пјесмом и игром испратили стару годину

ПЕХАРИ У НАЈЛУЂОЈ НОЋИ

Градски одбор Удружења војних пензионера Подгорице и Спортско-рекреативно друштво „Војни ветеран“ пјесмом, игром и додјелом годишњих признања испратили су стару годину.

Тачно у 19 часова у ресторану „13 јул“, стари знанци навикнути на дружење због природе посла, службовања широм бивше Југославоје и несрећних времена која су их задесила деведесетих година, окупило се њих око стотину, да се виде, загрле, испију чашицу, питају један другог за здравље и за оне који те вечери, из оправданих разлога, нијесу присутни.

На улазу, уредне госте и лијепо доћеране даме дочекује секретар Радивоје Здравковић, поздравља их и уручује календаре за 2015. годину и коверте са бесплатном лутријом.

Микрофон узимају и поздрављају уважене госте председник Удружења Драган Тиодоровић и председник Градског одбора Павле Бандовић и заорила се пјесма, „Жене воле офицере“ у извођењу екстрадне умјетнице Тање Радонић уз пратњу врсног музичара, војног ветерана Жуњића.

Пјевало се, играло, плесало док се гости нијесу добро ознакомили, а онда кратак предак, вечера и додјела годишњих признања најуспјешнијим спортистима - ветеранима Спортско-рекреативног друштва „Војни ветеран“ за 2014. годину. Уручење диплома и лијеких пехара са исписаним именима добитника. У женској конкуренцији та признања су добиле су Бранислава Јокановић, Милица Нововић и Драгица Шљивић а у мушкој конкуренцији Драгиша Ђуковић и Зоран Таушан и Ратко Маројевић из Никшића.

По успјешности на такмичењима Савеза ветерана Црне Горе, „Војни ветеран“ је најуспјешнија екипа а за овакав успјех, због материјалне и моралне подршке, заслужни су Павле Бандовић, Драган Тиодоровић и Анте Бајзек, којма су такђе припала признања.

За посебне заслуге у четворогодишњем успјешном вођењу спортског друштва, признање и пехар добио је Радосав Пешић, који је и проглашен за доживотног почасног председника „Војног ветерана“. Радосаву је ликовни умјетник Драгица Шљивић за спортске заслуге поклонили свој умјетнички рад, слику орла који симболизује надмоћност у спорту.

За најбољег спортског радника у 2014. години проглашен је Радивоје Здравковић, који је поред велике помоћи у организацији спортских активности афирмисао друштво путем писане ријечи, учествовао на свим такмичењима и освојио више медаља.

Веселје се наставља уз пјесму и игру до дубоко у ноћ. Слједи пјесма „У рану зору“ и на крају довиђења, срећна и успјешна 2015.

Р. З.

Обележавање Дана В и ПВО

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА

Дан нашег вида В и ПВО Војске Србије - 24. децембар, обележен је низом манифестација, од којих се издваја Свечана академија одржана у Дому ваздухопловства у Земуну 22. децембра. Испред зграде Команде вида у Земуну, положени су венци на споменик припадницима РВ и ПВО настрадалим у агресији НАТО-а 1999. године. У име Удружења пензионисаних летача иа падо-

бранаца Србије, венце су положили Војислав Стојановић, Љубиша Величковић и Вићентије Јовелић.

У Великој сали Команде ваздухопловства, одржана је и пригодна свечаност, где су прочитани укази о унапређењима и именовањима, односно додељена признања најистакнутијим припадницима тог вида. Указом Председника Србије, припадницима В и ПВО је додељен Орден белог орла са мачевима II степена, за нарочите резултате постигнуте у изградњи система одбране Републике Србије, као и за унапређење и одржавање оперативних способности у условима нових безбедносних изазова

М. Ракић

Годишња скупштина шабачке организације

УСЕЉЕЊЕ НА ПОМОЛУ

Недавно је Удружење војних пензионера у Шапцу, у историјама касарне „Церски јунаци“ одржало редовну годишњу Скупштину, на којој су сумирани годишњи резултати рада Удружења. Извештај о раду поднео је председник Ђорђе Момчиловић. Он је констатовао да је за војне пензионере ова година била прилично успешна, мада су резултати могли да буду и бољи, што остаје као трајни задатак у 2015. години.

Скупштина је у организационом погледу, такође, била веома успешна, а памтиће се још и по томе што је један председник општине, односно градоначелник дошао на Скупштину и поздравио присутне. Први човек Шапца Небојша Зеленовић врло бираним речима поздравио је присутне на скупштини и захвалио војним пензионерима који активно раде у више друштвених структура у општини. Зеленовић је обећао да ће помоћи у изналажењу погодне просторије у граду, са потребним инвентаром, за обављање службених послова Удружења. Те његове речи бурно су поздрављене.

Скупштини су присуствовали Љубомир Драгањац, председник УВПС, Зоран Вучковић, председник ИО ГО УВПС, представници удружења војних пензионера Лознице и Сремске Митровице, представници СУБНОР-а Шабац, командант гарнизона Шабац потпуковник Синиша Маринковић, представници Војног одсека и ОРВС, МЗ Јарак и Опште болнице (службе за физикалну медицину).

Председник УВПС Љубомир Драгањац информисао је присутне о стању у УВПС и свакодневним проблемима са којима се то удружење сусреће, а детаљније је говорио о односу државних и судских органа, у првом реду Фонда ПИО, у решавању седмогодишњих захтева војних пензионера за усклађивање војних пензија.

Председник ИО ГО УВПС Зоран Вучковић говорио је о стамбеној проблематици, за коју су Шапчани највише заинтересовани, јер њих 54 још увек немају решено стамбено питање. Вучковић је истакао да се приликом доделе станова јавља доста неправилности. За сада се ово питање решава искључиво доделом стана. Укинута је одобравање зајма за стан. Станови се, како указује статистика, више деле цивилним лицима на служби у ВС него војним пензионерима. Удружење је истрајно ангажовано да се станова деле праведно и да се што пре реше стамбени проблеми војних пензионера.

Присутни чланови УВП изнели су и неке личне и друге проблеме и тражили ближе објашњење. Скупштина је завршила рад поделом захвалница најактивнијим члановима у протеклој години. Председник УВПС Љубомир Драгањац уручио је градоначелнику Небојши Зеленовићу Захвалницу УВПС за досадашњу сарадњу и помоћ војним пензионерима Шапца, а то признање је додељено још Милану Бркићу и Радмили Косановић. Председник УВП Шабац Ђорђе Момчиловић уручио је захвалнице Удружења Младену Сирнићу, др Маринели Кнежевић, Боривоју Пекмезовићу и Општој болници - служба за физикалну медицину.

Стеван Стојановић

Обележавање Дана формирања Гардијске бригаде ЕЛИТА ВОЈСКЕ

Чланови Секције бораца Пратећег батаљона ВШ НОВ и Гардијске бригаде свечано су обележили 70-годишњицу од формирања Гардијске бригаде. Четвртог новембра положено је цвеће на гробове Јосипа Броза Тита и његове супруге Јованке Броз. Двадесет другог новембра и ресторани хотела „Бристол“ организовано је дружење коме је присуствовала већина чланова Секције и гости.

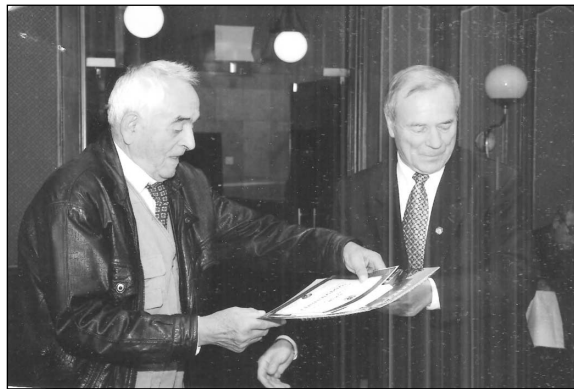
Том приликом председник Секције генерал у пензији Бранко Гајић, поздрављајући присутне, навео је кратак историјат формирања јединица за обезбеђење Врховног штаба и друга Тита. Двадесет четвртог септембра 1941. године формирана је стража од око 50 бораца, у децембру исте године - Пратећи вод, а у марту 1942. годи-

не - Пратећа чета. Пратећи батаљон ВШ формиран је 4. новембра 1942. године у Босанском Петровцу, а састојао се од две пешадијске и пионирске чете, која је херојским подвигом у марту 1943. године, на рекама Неретви и Рами, порушила све мостове и изградила импровизовани мост преко Неретве, преко којег су прешле партизанске јединице, Централна болница са 4.000 рањеника и војно и политичко руководство.

Гардијска бригада формирана је 1. новембра 1944. године, чије је језгро чинио Пратећи батаљон који је вршио непосредно обезбеђење друга Тита. Тај батаљон касније је преименован у Официрски батаљон кроз који је прошло много младих официра, потом носилаца најодговорнијих дужности у ЈНА. После смрти председника Тита, 1980. године, било је више организацијских и формацијских промена. Данашњи назив истоврсне јединице је Гарда Војске Србије.

На споменутој свечаности председник Секције Бранко Гајић поделио је захвалнице борцима и најактивнијим члановима Секције.

Милош Чавић

Председник Секције Бранко Гајић (десно) уручује захвалнице члановима Секције.

Из зрењанинске организације

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА

У Општинској организацији УВП Зрењанин, 22. децембра, на свечан начин, обележено је 21 година од оснивања Удружења.

Уводну реч поднео је председник ОпОд Душко Мајкић, евоцирајући успомене на дан када је формирана организација у Зрењанину, као и на 22. децембар, некадашњи заједнички празник, Дан ЈНА. Посебно је истакао најзначајније активности и резултате које је Општински одбор Зрењанин по-

стигао у 2014. години, а и проблеме са којима су се сусретали чланови општинске организације у том периоду.

Додељена су и признања. Захвалнице УВПС уручене су су Драгану Пајићу и Зорану Дубравцу, за подршку и помоћ коју су испољили при формирању и одржавању сајта Општинске организације који са успехом функционише.

Свечаност је настављена заједничким дружењем у ресторану „Оњиште“.

Л. Дубравец
Снимио: С. Шабановић

Пензионерске теме и дилеме

НОВОГОДИШЊЕ ДРВЦЕ

Снимио: М. Шумоња

Од ома-њих се (не баш одскора) на нашим мултинационалним, мултиконфесионалним, мултикултуралним и свеобухватно мулти-просторима обичај (увозни, или не) предновогодишњег кићења јелке. Високе, витке, разгранате, миришљаве, украшавају се на трговима наших градова, улицама у нашим селима, у породичним двориштима, холovima државних институција. Символичних пропорција у прозорима, и на терасама стамбених јединица. Зашто и откуд, је ли традиција, или не, други ће. Тек, тако је. Само, какве украсе изабрати за миришљаве, зелене гранчице зимзелених лепотица, којима се најављује наступање Новог лета?

Претурјући по картонској кутији с већ избледелим натписом „новогодишњи украси“, по ивицама добро ојачаној низом вишегодишњих слојева разних типова селотејп-папира, сељеној и пресељаваној са адресе, на адресу, из привременог у подстанарски, из подстанарског у привремени, барем десетак пута, закључих како исти, делимично окрњени, посташе неупотребљиви и, у најмању руку, модно неактуелни. Демодје.

„Нова година куца на вратима, чаше горе сви, чаше горе сви...“ одјекује на таласима локалне радио-станице, а јелка још неокићена. Најбоље се готово у паници. Куповати, мање или више модне, украсе, с најновије пристиглим војнопензионерским ПТТ одреском с цифром заслуженог војнопензионерског примања, готово да је постала немогућа мисија. Бахаћење. С друге стране, брука ти се с неокићеном јелком, пред евентуалним гостима, новогодишње-божићним честитарима: „Комшија, па ви нисте окитили јелку!- није ред. Готово професионална срамота“.

Данима претурах по друштвеним мрежама, Google, и ко зна чему још, у нади да изнађем могућности израде одговарајућих украса по систему „уради сам“. Без на-

рочитог успеха. Има тога, није да нема, али ако ћеш и сам, треба трошак за материјал. Биће скупла дара него мера.

Ипак, после дужег размишљања, неопходних демократских консултација са члановима омаленог војнопензионерског домаћинства, у складу са годинама стицањем професионалног командно-штабном вештином, уважавајући при том државну макро и микро економску буџетски дефицитарну ситуацију пренешену на све крњавији породични буџет, донесох одлуку:

„Јелке мора бити!“ - и кренух на извршење.

На доње гране пластичне монтажно-демонтажне јеле, парњакне кутије с украсима, окачих концем закачене, црвенкасто-сивкасте ПТТ војнопензионерске одреске. С предње стране, на видно место, поставих баш овај, више-процентуално умањен, ПиО честитарски. Најновији. Да се одмах уочи, и зна ко је патриота, ко спасава државу од банкрота. Изнад њих почех да ређам, по истом систему качења, молбе, захтеве, притужбе, тужбе и ургенције о вишегодишњој закинутости, неусклађености процената, о непризнавању стеченог војнопензионерског права, с надом и штовањем упућиване важним њим, вишим и највишим државним установама, институцијама и челицима. Уз њих, на оне више гране, окачих пристизане безнадежне одговоре, мишљења, ставове, препоруке, писана обећања - и замајавања. Уместо звезде (репатике), на вршак јелке, поставих групну табло-слику у пуном колору брижних нам народних посланика, пронађену на дуплерици неког магазина, залепљену ОХО лепилом на картон. За увећање свечарско-новогодишњег визуелног утиска.

Гледајући самозадовољно ову уметничку креацију (готово перформанс) размишљах да, уз све то, на по коју преосталу зелено-избледелу пластичну гранчицу новогодишњег „дрвцета“ окачим сличице уважених лидера бројних уважених парламентарних и ванпарламентарних странака, можда и по које уважене невладине организације. Ипак, одустах. Да не пренатрпам, не испустим којег и не доведем себе у какав неугодан комшијски вербални (на дај Боже какав други) дуел.

Уместо разнобојних савремених свећица с лед диодама, подешавајућим временом, начином треперења, аудио ефектима и ко зна с чиме још (наравно Made in China), под јелком запалих тек парче нахерене украсне воштане свеће преостале од претходних новогодишњих аранжмана. Тек да разбије тамнину.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Традиционално дружење у Нишу

НИСУ ЗАБОРАВЉЕНИ

Представа је веома добро примљена међу пензионерима

Представници Гр Од УВП Ниш, у складу са традицијом, посетили су крајем новембра Геронтолошки центар Ниш, у којем је од 270 корисника 20 војних пензионера. Удружење је за корнике услуга тог центра организовало представу у којој су учествовали Удружење писаца „Чегар“ са Мирославом Бакрачем, пуковником у пензији на челу и Друштво гуслара „Ратко Павловић Ћићко, са Милосавом Пурићем на челу.

На почетку представе присутне је поздравио Зоран Јашовић, потпредседник Гр Од Ниш који је директорки Геронтолошког центра Мирјани Стаменковић уручио јубиларно признање.

3. Ј.

Из активности митровачке организације

ПОСЕТА ИМ РАЗГАЛИЛА ДУШЕ

Десету годину за редом представници Градског одбора УВП Сремске Митровице, на основу Годишњег плана рада, кренули су у посету члановима Удружења старијим од 80 година. Овога пута на списку се нашло укупно 37 чланова.

На основу конкурса Градске управе Сремска Митровица и Општинске управе Шид, УВП Сремске Митровице је инкасирало два пута по 30.000 динара, за хуманитарну помоћ и социјална давања члановима.

На седници Градског одбора покренута је иницијатива и донета одлука да се Николи Кањуку из села Јамена додели новчана помоћ у износу од 15.000 динара, чији је дом био поплавлен. Такође је донета одлука да се додели пакет (3 кг брашна, 3 кг шећера, 1 л јестивог уља, 1 кг соли, 1 кг кромпира, 1 кг пиринча, 200 гр кафе, 1 сапун 1 л шампона за косу, 1 л течности за судо-

ве, 3 кг прашка за прање, 3 кг омекшивача за рубље, зидни календар...) свима онима чија је пензија мања од 25.000 динара, а таквих је било једанаест. Договорено је и да се учини посета свим члановима старијим од 80 година и да им се однесе килограм шећера, 2 л сока и 200 грама кафе.

Најснажнији утисци догађали су се управо у домовима тих времешних људи. На тренутак су њихови празни домови засијали пуним сјајем. Била су им испуњена срца. Активисти су их информисали о свему значајном из организације и из области статусних новости. Најчешће речи тих људи биле су: „Дођите нам опет, не чекајте годи-

ну дана“. Представници УВП су обећали да ће учестати посету, али и обавезали времешне чланове да им се јаве телефоном када је год то потребно. Жељни су виђења са својим колегама. Њихови празни домови засијали су необичним сјајем. **П. Дабић**

Истовремено са ратно-хушкачком пропагандом, дипломатским и економским притисцима, пограничним провокацијама из Бугарске и Албаније, са запада и севера (са територије монархије), Аустроугарска је отворено стварала ратно – антисрпско расположење. Она је мобилисала јединице, изводила ратне игре и тиме непосредно припремала трупе за рат. Њена Балканска војска састављена, поред осталих, и од војника јужнословенских народа, пажљиво је припремана и војнички обучавања за геноцидан рат у Србији. Војници монархије „набијени“ мржњом према Србима и са убеђењем да за своју државу обављају часну дужност, на ратишту у Србији, кидисали су „и кивно ударали“ на слободу и живот српског народа и његова материјална добра. Већ први упади аустроугарских трупа на територију Србије, знатно пре агресије и предаје ултиматума, изазивали су масовно страдање српског народа и огромна материјална страдања у Мачви и Подрињу. Аустроугарске трупе су упадале на територију Србије, на њој се задржавале тек неколико сати и, при томе, нарочито при повлачењу, чиниле масовне злочине. О томе је командант шумадијске дивизије известио да су код Бијељине на српску територију прешли непријатељски војници из чак шест пешадијских пукова, затим хонведи, улански коњаници, хусари и драгони и да су сви они, при повлачењу, убијали мештане, па чак и децу. У извештају од 3. августа командант Шумадијског дивизиона записао је да су Аустроугарски војници на српску територију пребацивали артиљерију и муницију, а да су при томе у селу „Грушићу убили 15 стараца и шест младића“.

Аустроугарски војници – Аустријанци, Мађари и Хрвати – чинили су бројне злочине код прве агресије на Србији – у селу Орашац код Обреновца, затим у Новом Селу, Лозници и у другим местима на десној обали Дрине. О томе генерал Рашић извештава команданта Друге армије да су непријатељски војници починили „страховита вандалска дела, да је лично затекао „шест обешених грађана“ и да је стрељао „100 невиних грађана из места и околине“. Осим тога записао је Рашић, убијана су деца од 10 година којима је отац био војник, и да су цркве разваљене и опљачкане као и домови, дућани и магаци мештана.

Рат против националног осећања и слободе

Први велики рат на Балкану, почео је агресијом аустроугарске војске на Србију, августа 1914. године. Рат против Србије није био класичан рат. Започет је, не само да би се војничком агресијом спречио развој и просперитет Краљевине Србије него, пре свега, против националног осећања и слободе целог српског народа. Од почетка борбених дејстава на српском ратишту рат је добио, због начина „ратовања“ аустроугарских јединица – геноцидни карактер. Аустроугарска је веровала да је рат прилика да Србију војнички прегази, да је политички унизи, економски потпуно исцрпи и, посебно, да масовним убијањем српског становништва биолошки уништи њен народ, а тиме и његову државу. Аустроугарска је, све време, настојала да свим средствима, у Србији изазове тешко савладиве или, чак трајне демографске, социјалне и политичке поремећаје. Због тога, Аустроугарска

Агресија на Србију 1914 – планирани геноцид

УБИЈАЛИ ДЕЦУ, ЖЕНЕ И СТАРЕ

Аустроугарска је водила опште разарајући рат у Србији кршећи при томе све ратне норме, законе и правила ратовања. Њени војници су немилосрдно и у борбеним дејствима, а нарочито, на привремено запоседнутим деловима српске државне територије масакрирали и убијали ненаоружан – голоруки народ, отимали му, уништавали и разарали његова материјална добра и културна богатства Србије.

ПИШЕ:
проф. др
Милоје
ПРШИЋ,

пуковник у пензији

ест дана при продору у Србију, у Мачви и Поцерини, масакрирали су неколико хиљада људи. Убијали су старе и немоћне, жене и децу. Затирали су читаве породице, разарали села и небрањене вароши, скрнавили рушили сакралне објекте, забрањивали веру и ћирилично писмо.

Хусари у црвеник чалширима

Влада Краљевине Србије настојала је да о свему томе обавести европску и светску јавност, посебно владе својих савезница и неутралних земаља. Чинила је огромне напоре да би европске државе обавестила о злоделима која су Србији починиле аустроугарске трупе и да им представи размере страдања српског народа и његову патњу. Министар иностраних дела, писао је шпанском амбасадору у Букурешту да аустроугарске трупе имају писане наредбе да „уништавају усеве, спаљују села, убијају, вешају становништво“ и да су оне, при повлачењу ка Дрини „починиле ужасе“ и истовремено моли да се о томе обавести аустријска влада. Извештај готово идентичних садржаја о страшним злочинима које чине Аустроугарски војници у Србији писали су команданти многих српских јединица. Сви они су забележили податке о учињеним зверствима у: Завлаци, Кијавици, Цикоту, Жужици, итд. Команданти пишу да су „Мађари хусари у црвеним чакширама“ чинили такве свирепости „која су равна и већа од оних Хуна и Авара“.

О анималним иживљавањима аустроугарских војника над недужним српским становништвом извештава и генерал Петар Бојовић, командант Прве армије, затим команданти њихих јединица као и начелници округа. Сви су записивали да „нема нечовечије војске од ове аустроугарске“ и да „злочине које су починили заувек су обележили Аустрију“.

У контексту овог сумарног, на оригиналним изворима рађеног текста треба издвојити – као синтезу о размерама зла и планираног геноцида над Србима – Меморандум о злочинима које су аустроугарске трупе починиле у Србији августа 1914. године. У меморандуму су приказани изводи из непријатељских докумената који потврђују геноцидни карактер понашања аустроугарских војника и читавих јединица. Аутори прилога

Меморандуму др медицине Ариус Ван Тиенховен (Холанђанин); Жил Смит, инжењер и чланови комисије: др Св. Николајевић и Јанићије Красојевић – синтетизовано су на десет страна, описали размере зла које су аустроугарски војници починили у западној Србији. Конкретно наводе да су уништени, разорени, опустошени, опљачкани – српски градови и села; да су Срби уцењивани; да су над њима вршена енормна насиља; да су аустроугарски војници сакатили људе; над њима чинили тортуре; силовали жене; женама одсецали дојке; вршили отмице итд.

Сви ти напори српске владе да се пробије информативна блокада Србије и створе предуслови да свет сазна истину о безумном понашању официра и војника аустроугарске монархије над српском ратишту 1914. године – нису имали већи успех. Једноставно, арогантни политички кругови Аустроугарске и Немачке, па чак и европска јавност нису прихватили ратна обавештења и извештаје који су стизали из Србије о страдању српског народа.

Арчибалд Рајс на ратишту у Србији

У таквим, крајње неповољним околностима, када се – вапаји Србије и српског народа као недужних жртава аустроугарске агресије – нису чули и када на очекивани начин нису реаговале чак ни владе земаља савезница Србије и неутралних европских земаља, влада Краљевине Србије је одлучила да – ради објективног истраживања насталог стања у Србији, изазваног безумним понашањем аустроугарских трупа – позове светски признатог стручњака за криминалистику Арчибалда Рајса да он дође у Србију, да у њој обиђе делове ратишта, да истражи и непристрасно установи стварно стање на терену, забележи податке о размерама злочина аустроугарске војске и да о свему томе обавести српску владу, јавност и свет.

Рајс је, у време када је, разочаран у нескривено германскоаустрофилство највишег војног врха Швајцарске, своје услуге понудио савезницима – добио позив од српске владе да дође у Србију и у њено име обави истраживање – анкету о зверствима која су починили припадници аустроугарске војске над Србима. „Сместа сам – пише Рајс – прихватио понуду а анкета коју је требало да извршим, спадала је у моју специјалност“. Од септембра 1914. године Рајс је на српском ратишту и „стално остао у покрету“. Постао је – осим непристрасног посматрача и истраживача ратних страхова које су починили аустроугарски војници у Србији –

Злочин аустроугарских војника у Мачви

сведок страдања становништва и саборац српског народа и његове војске. У свему томе био је и остао, пре свега, професионалац, научник и стручњак, који је снагом изворних докумената европској јавности износио „страховита недела“ која су у Србији починили „аустроугарске инвазионе армије“.

Одмах по доласку у Србију, Рајс се посветио задатку који је добио од српске владе. Већ први резултати његове анкете о злочинима аустроугарских трупа у Мачви и Поцерини одагнали су његову неверицу у оправданост српских оптужби о којима је био обавештен још у Швајцарској. Због тога је, као истражитељ и сведок почињених „зверстава“ која је поднео српски народ од стране његових свирепих непријатеља“ одлучио да не сачека завршетак своје комплетне анкете и њено објављивање у оквиру званичног извештаја српској влади, него је, као специјални ратни дописник утицајних европских листова обавестио свет о стању у Србији.

Пред злочинима нема неутралности

Арчибалд Рајс је својим обавезама истражитеља ратних злочина у Србији приступио веома одговорно, не одступајући при томе од професионалне етике. У својим Мемоарима је записао да је „отишао и спровео анкету са свим потребним предострожностима“. „Нисам се – пише он – задовољио тим да слушам стотине аустроугарских заробљеника, стотине очевидца. Одлазио сам на лице места, понекад усред топовске паљбе, да бих се уверио о свему што се могло утврдити. Отварао сам гробове, прегледао лешеве и рањенике, посетио бомбардоване вароши, улазио у куће и вршио техничка испитивања на најсавеснији начин. Укратко, чинио сам све да бих открио и проверио чињенице које сам објавио...“

Резултати спроведене анкете о аустроугарским злочинима у Србији августа 1914. године били су више него поразни за војску Фрање Јосифа. Све време истраживања зла учињеног над српским народом Рајс је инсистирао на принципу да „пред злочинима нема неутралности“. Управо, такав однос карактерише његову ангажованост на српском и балканском ратишту од 1914–1918. године. Рат који је Аустроугарска водила против Србије превазилазио је „све дотадашње ратове по свирепости и злодељу над Србима“, наглашава Рајс, Због тога тај рат одудара од циљева рата који су записани у

јулском ултиматуму Србији.

Одјек Рајсове анкете у европској јавности и злочинима аустроугарских војника у Мачви и Поцерини био је изузетан. Неспорно, за то је заслужан он сам који је, прихватајући да дође у Србију, обезбедио да као ратни извештач – дописник објављује резултате својих истраживања у угледним и тиражним листовима који су излазили у Паризу, Амстердаму и Лозани, односно у савезничким и неутралним земљама. Његови чланци су изазвали снажан одјек у европској јавности. Његови радови са конкретним подацима о размери и врсти аустроугарских злочина обезбедили су пресудан утицај на то да се постигне „пробијање“ информативне блокаде Србије и, истовремено, да истина о страдању српског народа продре у свет и светску јавност.

Половином октобра 1914. године у листу „Gazette de Lausanne“ објављен је први Рајсов чланак о стању духа у Србији (L'état d'esprit en Serbie). До краја 1914. године „Газета“ је објавила још осам Рајсових чланака: Код аустроугарских војника; Једна посета опкољеном Београду; Храброст цивила и војника; Инструкција аустроугарским трупама; Аустроугарци у Србији; Писмо из Македоније; и Писмо из Србије.

Тим радовима Рајс је успео да пробије информативну блокаду Србије и да умањи негативне последице аустроугарске пропаганде. Његови чланци о аустроугарским зверствима у Србији имали су снажан одјек у Европи. Садржај чланака од аутора који се „заклео да каже истину, ништа до само истину“ значајно су утицали не само на ставове европске јавности него на официјелне власти неутралних држава и земаља савезница.

Радови А. Рајса су изворни, рађени научном и стручном методом и обрадом прикупљених података непосредним истраживањима – на лицу места. Стога, његови чланци су изазвали велико интересовање и политичара и дипломата, а и широких кругова интелигенције и антиратног дела грађанства у Европи. Тиме је значајно повећао интересовање Европе за збивања на српском ратишту. Оригиналноста његовог рада и непристрасност у саопштавању резултата истраживања о безумљу и анималном понашању аустроугарско-немачко-бугарских трупа у Србији 1914–1918. године обезбедили су продор у најширу европску јавност истинитих информација о размерама страдања српског народа.

КАКО ДО КЊИГЕ

Арчибалд Рајс

Злочини над Србима у Великом рату

Књига „Злочини над Србима у Великом рату“, чувеног криминалога из Лозане, из које објављујемо одломке, а објавила је издавачка кућа „Свет књиге“ можете набавити путем телефона 011/7247-307 или имејлом .

Актуелна светска догађања

ДА ЛИ ЈЕ АМЕРИКА ПОБЕДНИК У ЕНЕРГЕТСКОМ РАТУ

Чини се да су смањењем цена енергената Американци једним ударцем ранили три противника – Русију, Иран и Венецуелу, али и ојачали будућег главног ривала – Кину Иранска рафинерија у близини Техерана Фото Бета

Ништа није тако „погурало“ остваривање америчких интереса у свету колико пад цена нафте који је на ивицу финансијске провалије довео три велика противника САД: Русију, Иран и Венецуелу.

То што је црно злато од летос изгубило готово половину вредности не само да тешко погађа економију поменутих земаља, произвођача и извозника нафте, већ ће, како показује анализа „Њујорк тајмса“, доминоэффектом довести и до крупних политичких промена у међународним односима.

Енергент је са 115 долара по барелу у јуну недавно стигао на 60 долара. То никако не одговара америчким такмацима који такоређи живе од продаје ресурса. Приходи од продаје нафте попуњавају половину руске државне касе. Москва је под санкцијама ЕУ и САД због анексије Крима и улоге у украјинској кризи, услед чега је рубља девалвирала. Колико је то драматично најбоље показује чињеница да су грађани уплашени да новац сасвим не изгуби вредност па хитају у продавнице да покупују и шта им треба и шта им не треба.

Осим тога, кредити узимани у доларима сада су постали скупљи, што отежава пословање компанија које се задужују на Западу. Да звони на узбуну приметио је бивши министар финансија и пријатељ председника Владимира Путина Алексеј Кудрин, који је истакао да земља клизи у „потпуну економску кризу“ и да Кремљ мора да побољша односе са Западом.

Рецесија ће бити далеко дубља

Москва је недавно одобрила трогодишњи буџет рачунајући да ће продавати нафту за сто долара по барелу. Ако је цена сада 60 долара, то значи да ће на Црвеном тргу морати у великој мери да мењају своје планове. Министарство финансија саопштава да ће земља вероватно у 2015. продавати енергент за 80 долара и да ће се економија умањити за 0,8 одсто. Ипак, како анализира „Гардијан“, рецесија ће бити далеко дубља, а резони у буџету знатно шири јер извоз нафте чини 70 одсто руског извоза.

Иран због ове ситуације губи милијарду долара месечно, па је један тамошњи економиста изјавио да је земља „пред великом кризом и очајнички јој је потребан новац“, што се види и по томе што држава сада мушкарцима нуди откуп обавезног

Александар Кудрин

двогодишњег војног рока.

Црно злато чини 95 одсто венецуеланског извоза па ће Каракас морати да се довија како да попуни рупе у буџету и финансира социјалне програме. Према неким оценама, Венецуела због застареле технологије нема рачуницу да продаје овај енергент чак испод 117 долара по барелу, тако да јој неће бити лако следеће године, а већ ове носила се са инфлацијом од 60 одсто.

Економски проблеми у поменутој тројци донели су прве политичке поене САД. Према једном тумачењу догађаја, Куба је пристала на детант са Вашингтоном јер Венецуела више није у стању да јој шаље готовину и јефтину нафту. Предвиђа се да ће Техеран попустати у преговорима о нуклеарном програму за које су нарочито заинтересоване САД. Вашингтону ће бити лакше и да одлучује у Сирији јер су ослабљена друга два кључна играча, Иран и Сирија, која у Дамаску подржавају америчког непријатеља, председника Башара ел Асада.

Како за лист са Менхетна оцењује Едвард Лутвак, дугогодишњи саветник Пентагона и стручњак за међународне односе, Америка је „оборила главне противнике а да се уопште није ни трудила“.

Подстрек за раст америчке економије

Међутим, овога пута се веома потрудила. Према доста популарној верзији догађаја, САД су наговориле Саудијску Арабију да снизи цену нафте да би наудиле Ру-

сији са којом су у новом хладном рату. Према другом тумачењу, Ријад је појефтинио овај енергент да би задао тежак ударац главном конкуренту у региону, Ирану, који је уједно и амерички противник.

Јефтинија енергија биће додатан подстрек за раст америчке економије, док ће гориво и роба такође постати доступнији милионима америчких грађана, што значи да су САД осетиле моменталну корист и на домаћем терену. Према проценама швајцарске банке УБС, сваки пад нафте за десет долара по барелу повећава амерички БДП за 0,1 одсто.

Осим тога, Американци су допринели паду вредности овог ресурса јер су повећали домаћу производњу и смањили извоз из Саудијске Арабије. Они ефикасно ваде нафту из уљних шкриљаца: пре шест година дневно су стварали пет милиона барела дневно, а данас – девет милиона. Четири милиона барела више је него што дневно донесу Ирак или Иран, други и трећи највећи произвођач нафте у Опеку, организацији земаља извозника нафте.

Верује се да је Американцима вађење нафте из уљних шкриљаца исплативо по цени од 70 долара за барел због чега неки познаваоци сматрају да је Ријад машинација са ценама у ствари хтео да одврати САД од даљег развоја технологије фрековања. Истовремено то значи да даљи пад цена енергената неће одговарати ни САД – да не би гурајући своје конкуренте и сами упали у економску провалију.

Због свега овога шеф Беле куће Барак Обама недавно је у интервјуу Си-Ен-Ену славодобитно изјавио да нема ни говора да га је Путин надмудрио у новој партији на геополитичкој шаховској табли јер руски председник „управља колапсом валуте, великом финансијском кризом и огромним смањењем економије. То не изгледа тако као да је он неко ко је надмудрио мене или САД“.

Пад цене нафте ојачаће Русију

Ипак, многи упозоравају да су се Американци мало занели и да ће се њихов ђар убрзо потрошити. Пре свега, Путин не показује да ће променити политику према Кијеву. Марун Катуса, аутор књиге „Хладнији рат“, изјавио је за портал „Јаху њуз“ да ће пад цена нафте на крају ојачати Русију јер је јефтинији енергент пожељнији за купце, посебно за Кинезе чија је економија у порасту и „гладна“ енергије.

„Руси годишње имају 200 милијарди долара трговинског суфицита. Имају резерве од више од 400 милијарди долара. Повећали су златне залихе. У односу на БДП, њихов дуг је далеко мањи од америчког“, оцењује Катуса.

Одбор за финансијску политику Банке Енглеске је својом проценом да ће цена нафте довести до дефлације у еврозони упозорио Америку да ће можда бити рањен њен главни савезник, ЕУ.

Коначно, мешетарење на тржишту енергената јача будућег највећег америчког ривала – Кину. Није Америка једина која ће повећати производњу захваљујући јефтинијим енергентима. Банка Америке проценила је да за сваких десет одсто пада цена нафте кинески економски раст потенцијално расте за 0,15 одсто.

Јелена Стевановић
Извор: Политика

Свет у променама

НАТО КОНАЧНО ПРОТИВНИК

У новој руској доктрини истурање инфраструктуре НАТО-а ка границама Русије директна је војна претња Москви, која не може да остане без адекватног војног одговора

Председник Русије Владимир Путин потписао је нову руску војну доктрину у којој има неколико новитета: спомиње се термин „нуклеарно обуздавање“, наведен је и Арктик као подручје од виталне важности за Русију, таксативно су набројане све верзије опасности које данас прете Русији, од сајбер ратовања до питања насилног рушења унутрашњег политичког поретка у земљи.

Ипак, главна новост нове, усавршене верзије војне доктрине Русије свакако јесте по први пут одређивање НАТО-а као противника и претње данашњој Русији, навођење да је проширивање НАТО-а новим чланицама и истурање НАТО инфраструктуре ка границама Русије директна војна претња Москви, која не може да остане без адекватног војног одговора. Заправо, у Москви је коначно и јасно речено ко је главни непријатељ Русије. НАТО.

Потврђена је и ранија ставка у досадашњој руској војној доктрини по којој Русија задржава право да на конвенционални напад на њене интересе и територију прва употреби нуклеарно оружје, чак и против неке земље која сама не располаже атомским оружјем.

Новом верзијом војне доктрине Русија је сада по први пут и званично назвала НАТО противником, што државе чланице тог савеза у Европи доводи у посебну позицију. Јер, сада морају да буду свесне да ће у било којем тренутку неког конвенционалног сукоба са Русијом можда постати прва мета нуклеарног удара. За оне који то још нису, ето прилике да се мало освесте и размисле. Има још времена. Ако има памети...

Јер, САД у својој нуклеарној војној доктрини одувек праве границу између примене атомског оружја у ограниченом рату изван америчке и руске територије и тоталног нуклеарног рата. Американци и њихови европски савезници у НАТО-у рачунају на то да суочена са чињеницом такве примене атомског оружја Русија ипак неће извршити нуклеарни удар по територији САД како не би била подвргнута узвратном америчком нуклеарном удару.

Ова рачуница је нереална већ и због тога што су линије потенцијалног сукоба данас сасвим близу, или на самим руским границама, а удаљене од америчких. Самим тим, ограничени нуклеарни рат би највероватније почео уништавањем циљева на руској територији са свим последицама избијања глобалног и тоталног атомског сукоба. Прве мете руских нуклеарних удара биле би базе НАТО-а у Европи. Нова руска војна доктрина, односно

њена најновија верзија, даје одговоре на питања која нису само војна, већ пре политичка, па и филозофска. Она даје увид у концептуално осмишљене политичке темеље одбрамбеног система Русије, она не следи аутоматски старе ставове према којима је утолико више безбедности уколико је више оружја, или глупог поистовећивања моћи економије са снагом војске.

Нова руска војна доктрина у принципу је дефанзивна, али је историја показала и доказала како нема ничег офанзивнијег од дефанзивне позиције Руса.

Москва је сада била најдиректнија, ако не дође до договора о новом америчком антиракетном штиту у Европи, ако не буде америчких и НАТО гаранција да није уперен против Русије, Русија ће бити присиљена да одговори војним контрамерама.

Из САД Русији још нису дате те гаранције, а нема ни става о некој заједничкој америчко-руској сарадњи око тог антиракетног штита. О заједничкој контроли тог будућег борбеног система има још мање наговештаја. Сви досадашњи предлози Москве у том правцу су одбијени.

Наиме, нови амерички антиракетни штит Русија доживљава као претњу сопственој безбедности из неколико разлога. Као прво, локације тог новог америчког антиракетног система изазивају сумњу у Москви да Американци желе да деградирају руски офанзивни интерконтинентални ракетни потенцијал смештен на копну у функцији руског узвратног нуклеарног удара.

У теорији нуклеарног рата она страна која има могућност да осујети противников узвратни атомски удар може да се нада да у нуклеарном рату може и да победи, чиме је директно провоцирана у некој кризној ситуацији да прва и прибегне употреби атомског оружја.

Ако имате ракете близу руских граница са којима можете да обарате руске интерконтиненталне пројектиле, онда сте у ситуацији да имате огромну предност у евентуалном атомском сукобу, имате „вишак“ времена не само за први удар већ и за други.

И не само то, контејнери у којима би требало да буду те америчке ракете пресретачи других ракета могу врло брзо да се напуне другим пројектиlima, односно балистичким офанзивним ракетама.

Дакле, Украјина је само завршетак дугогодишње политике опкољавања Русије базама НАТО-а. Ова игра сада је постала врло опасна по европски и светски мир. Улазимо у 2015. годину с новом руском војном доктрином, која се непрестано ажурира.

Мирослав Лазански
Извор: *Политика*

ЧИНОВНИКОВА ПРЕТЊА

Чиновници, било на ком положају да су, увек су придавали већи значај себи и послу који су обављали. Другачије речено, „правили су се важни“ и неретко се заклањали иза институција којима су припадали, али најчешће иза имена својих шефова. Зато ми се, рекао бих, оно што се десило седамдесетих година прошлог века прилично дубоко урезало у сећање.

Наиме, некоко се у то време, трагајући за што занимљивијом темом с подручја војне технике (будући да сам био на дужности уредника за науку и технику „Народне армије“) присетих да је у нишкој Електронској индустрији (ЕИ) почела производња специјалног уређаја за ноћно осматрање означеног шифром „СОВА“. Позвах нашег дописника из Ниша, Милана Михајловића, да види шта бисмо о томе могли да напишемо и да, уједно, будемо први који ћемо обелоданити нешто што спада у техничку модернизацију ЈНА.

Милан је том послу пришао врло ревностно и сам жељан да о новом електронском уређају сазна доста тога, а да у чланку напише само оно што је тренутно „за јавност“.

Миланов чланак сам неколико дана касније држао у рукама. Читао сам га врло пажљиво - не једном него више пута! Осим неких мањих, углавном уредничких интервенција, није - бар сам ја тада тако мислио - било ничега што би могло да „открива војну тајну“.

„Народна армија“ је излазила сваког четвртка. Тог четвртка, негде при крају радног времена, зове ме један нижи чиновник из Политичке управе ССНО (која нам је била надређена институција) и пита ко ми је дозволио да чланак о тој електронској направи пустим у лист. Кажем му да ни за друге написе из области војне технике и технологије не тражим никакво одобрење, већ као уредник рубрике сам процењујем шта могу а шта не могу да објавим. „Не“ - каже ми тај чиновник - „Морао си некога да питаш. Овако си нам само направио дипломатски проблем...“ „Наравно да не каже о каквом је дипломатском проблему реч, него ми прети санкцијама, помињући чак и војни суд.“

Видим да се чиновнички намерио да ми загорча живот, али му не дадох. Брзо ми паде на ум да скокнем до генерала Душана Вујатовића (у то време на врло високој војној дужности помоћника савезног секретара за војно-привредни сектор) и да му однесем да прочита „спорни“ рукопис, не помињући му да сам га већ објавио. Узгред да припоменем да сам му све рукописе о наоружању домаће производње носио пре објављивања, како бих био сасвим сигуран да ми нешто приликом писања или редиговања није промакло. Генерал би то прочитао и ставио свој параф „ДВ“ у горњи десни углов наслонне стране.

И да не дужим: после десетак дана однесем генералу рукопис о „СОВИ“ да га прочита, не казавши му да је већ објављен. Он га прочита и рече: „Ово је добро!“. Замолих га да стави онај свој уобичајени параф, што он и учини.

Вративши се у редакцију позвах чиновника из Политичке управе и рекох му да сам просто изненађен како ме генерал Вујатовић који је, наводно, пре објављивања прочитао Михаловићев чланак, није ни на шта упозорио. Он само кратко оћута, а затим прозбори: „Па, видећемо!...“

Више ми се није јављао. Наједном су, тако, нестали сви дипломатски и државни проблеми.

Влада РИСТИЋ

Беседа посвећена 70.
годишњици ослобођења
Београда на свечаном скупу
СУБНОР-а општине Врачар

ДА СЕ ПРИПОВЕДА

Високо поштовани борци Народноослободилачког рата и револуције, другарице и другови честитам вам велики јубилеј 70 година од ослобођења Београда.

Садашње и будуће генерације дугују вам највећу захвалности и поштовање због немогућих препрека које савладале, великих победа које извојевале у Народноослободилачком рату и револуцији и окитисте своје заставе славом која ће сијати док постоји борба за националну слободу, равноправност и једнакост међу људима. Док постоји борба за националну слободу, суверенитет и самосталност међу народима и државама.

Ваша дела померила су границе стратегијских снова, и социјалне границе векова и зато су она непролазна. Ви сте попут ваших претходника учинили све да образ Београда увек буде светао.

Мотиве за речи које ћу даље изговорити, пронашао сам у написима о далеким догађајима из 1944. године, када је Совјетска ратна машина Црвена армија, брисала све пред собом, попут урагана од северног до средоземног мора. Избила је на реку Дунав, прегазила реку Дунав и загазила у долину Јасенице на северо источне обронке Рудничке планине и Шумадије. Сипила је ситна јесења киша, а бласто до чланака. Изаšlo је све и старо и младо да дочека ослободиоце. Орила се песма „Ој рудничке ти планино стара, Шумадијо пуна слободара“. Полетели су венци и цвеће према ослободиоцима, а девојке, кршне Шумадијке, положили су балучене ћилиме из руба девојачког, душом изаткане под гусенице тенковима. И стала је ратна машина. Утихнула песма мотора која није престајала од Урала до Дунава. Не од силе топова, тенкова и авиона Хитлеровог Вермахта већ од силе љубави жеље и енергије за слободом наших шумадинаца.

Њима који три пута у минулом веку обесмртише себе у српској, европској и светској историји и подигоше величествени невидљиви и неразрушиви споменик до неба, роду српском, да се прича, да се приповеда док је Срба и док је Србије, док је сунца и док је рудника, док је наше кршне Шумадије, Јасенице и Мораве плаве. Њима посвећујем ове речи:

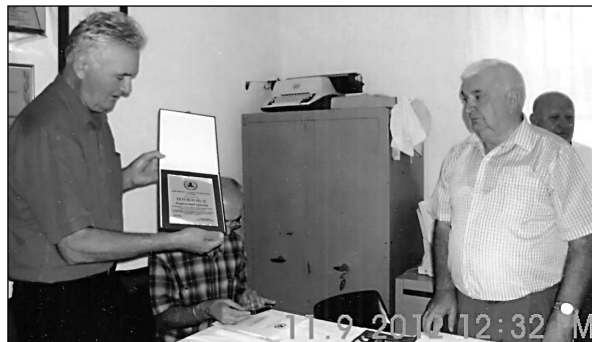
*Срце моје, срце Шумадије, ко то хоће
опет да те убије.
Не моглоше у три светска рата да ти
ставе синијир око врата
Лажима нам сада пуне главе, да ти скину
венце твоје славе
Шуми, шуми, Шумадијо моја, преуморна
од рата и боја
Од битака и љутих мегдана, од предака
до данашњег дана
Што имаше они теби даше, крвљу својом
сву те окупаше
Не моглоше да ти дају више, сваку стопу
смрћу откупише
Видај ране Шумадијо моја, мирно нека
расту деца твоја
Нек остваре све од својих снова, без пушака
и рике топова
Нек им јава буде што и снено, нек све
лоше буде опроштено
Али нико ништа и никад незаборављено.*

Марко Неговановић

Смена на кормилу сремскомитровачке организације

ЗАХВАЛНИ ДОСАДАШЊЕМ ПРЕДСЕДНИКУ

После 13 година успешног рада и руковођења Градском организацијом УВП Сремска Митровица, због здравствених проблема, досадашњи председник Сретен Раденковић поднео је оставку. На чело организације ступио је 2001. године, када је организација бројала 46 чланова од 312 корисника војне пензије, а „цела“ канцеларија била смештена у обичној ташни. Сретен је кренуо од куће до куће војних пензионера и учланио чак 91 одсто корисника војне пензије.

Уследило је проналажење просторија за рад, потом обезбеђење намештаја, телефона, факса, рачунара, штампача... Данас се у тим просторијама друже чланови, уз могућност да попију кафу, одиграју партију шаха или провере способности у пикаду. Понекад се припреми и котлић.

Организација УВП у Сремској Митровици сврстана је међу најактивније у Србији. Њему су припала и значајна признања: Захвалница, Плакета и Повеља Удружења.

Светислав Петровић изабран је за новог председника организације у Сремској Митровици, који је обећао да ће и убудуће Митровчани предњачити у активностима.

П. Добић

Обележавање Дана ослобођења Београда на Звездари

СУСРЕТ СА БОРЦИМА

број старијих и истакнутих чланова УВПС Звездара.

Скуп је отворио Милован Лалић, Председник УВПС Звездара. Он је поздравио присутне госте и кратко се осврнуо на значај обележавања годишњице ослобођења Београда, на досадашње резултате и будуће задатке УВПС Звездара, посебно истакавши сарадњу, помоћ о подршку која се оств-

Уорганизацији Општинског Одбора УВПС Звездара 30. октобра обележено је 70 година од ослобођења Београда. Скуп организован тим поводом је одржан у просторијама Општинског Одбора Звездара. Скупу су осим чланова Општинског Одбора Звездара присуствовали и борци и руководиоци 7. Банијске НОУ дивизије пуковници у пензији Васо Бунчић, Милош Вранешевећ, Пале Павловић, координатор у СУБНОР-у Београда, затим Милош Петровић, изасланик председника ГО Звездара, Милан Жунић, Председник УО Завичајног удружења Банијаца, потомака и пријатеља Баније, др Владо Батножић, председник Културне заједнице Крајине, Зоран Вучковић, председник ИО ГО УВПС, Ненад Абрамовић, председник Удружења избеглих и расељених лица „Завичај Гроцка“.

Свечаном скупу су присуствовали и други гости и пријатељи, као и један

рује са ГО Звездара.

Организацијама и појединцима уручене су повеље и захвалнице УВПС Звездара, и монографије УВПС 2003-2013. године. У пригодном културно-ументичком програму, члан УВПС Звездара Милка Шолаја говорила је неколико својих лирских песама, које су награвене аплаузом.

Дружење је настављено уз скромно послужење. За весело расположење и песму побринуо се увек радо виђени Веља својом хармоником и песмама.

Марјан Матошевић

Из активности војних пензионера у бази

ДРУЖЕЊА ВРАЧАРАЦА

Војни пензионери и чланови њихових породица са Врачара, већ неколико година организују лепа дружења и сусрете у свом клубу.

Захваљујући разумевању и предусретљивости одговорних из општине Врачар, добили су на коришћење две просторије у згради Месне заједнице „Цветни трг“ у улици Проте Матеје 36, на Врачару. Једну просторију користе заједно са Општинским одбором СУБНОР-а, као канцеларију, а у другој – малој сали имају резервисан термин од два сата сваке среде, који користе за рад клуба симболично назван „Ветеран“.

Ни лоше временске прилике, ни материјална оскудица, ни нарушено здравље нису препрека за долазак на сусрете и дружења чланова УВПС у лепо намештеној и уређеној сали Месне заједнице. Тридесетак места, колико има у сали, неретко буду попуњена до последњег.

У почетку смо се окупљали ради информисања, пружања помоћи и размене сазнања око покретања тужби за тзв. „мали дуг“, а касније је то постало традиционално дружење и увек се појави понеко нови, привучен лепом идејом да паметно утроши своје слободно време са пријатељима и истомишљеницима. - са поносом истиче Милан Шумоња, један од главних покретача овог дружења. У разговор се укључује и Коста и Живко, који ретко пропуштају ове сусрете, речима: Уз кафицу, сок, понеку чашицу, а неретко и уз пунију трпезу, што припремају наше вредне колегинице, размењујемо и информације о актуелним пензионерским темама и коментаришемо натписе из нашег листа „Војни ветеран“. Падне ту

и понека оштра критика због неправде коју осећамо на својим леђима, али и корисна сугестија и иницијатива да се положај и статус пензионерске популације побољша. Наши гласови не стигну далеко, али нам је барем мало лакше кад своју невољу са неким поделимо. Менка и Мирјана се осмеђују уз знаке одобравања.

Буде ту и жучних расправа, посебно везано за неизмирена дуговања према војним пензионерима, те актуелно смањење пензија, али и лепих прича са путовања, излета, зачињених покојим вицем. Урош би покренуо расправу о недоречености Статута, Алексић то мало обојио својим личним импресијама, а онда би Марко мало релаксирао ситуацију рецитијући неке лепе своје или позајмљене стихове, родољубиве и љубавне. После свега добро дође Панићева ракија, Милевина гибаница, Мирићева палачинке, Радина лења пита и тако редом.

Говорљиви и весели Врачарци заједно обележе и понеки јубилеј, почасте се за рођење унука, прославе рођендан, обележе осми март, сете се старог дана ЈНА, окупе се пред Нову годину... Многи од њих живе сами и ова дружења су им замена за топлину породичног дома.

Ту размењују сећања из ранијих времена, када су службовали по целој Југославији, али исто тако размењују и књиге, своје утиске и фотографије са недавних заједничких излета које организују у сопственој режији. Сете се и старих и немоћних који не могу да дођу на ова дружења, па се организују да их посете и обрадују лепим речима и утехом уз 200 грама кафе. Понеко наврати у пола дружења, након прегледа са ВМА, мало се изјада, добије прегршт охрабрења и лепих жеља и то тако тече даље.

На крају: се разиђу и наставе разговоре у лаганој шетњи, биstreћи дневну политику и надајући се бољим временима за све нас.

Угљеша Гвозден

Осветлили нам образ: краљевачки војни пензионери

Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба

ЗАПАЖЕНИ УСПЕХ КРАЉЕВЧАНА

УВрњачкој Бањи је минуле јесени одржана Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба, која је највећи скуп пензионера и припадника старосне популације у нашој земљи. Слоган скупа гласио је: „За активну и креативну старост“.

Олимпијада у суштини носи у себи културу и нови однос према старости и старењу. Она је била прилика да човек трећег животног доба, сходно својим могућностима, мобилише сопствене снаге, и удружен са својим вршњацима покаже да може да буде активан и да има такмичарског духа у себи.

На овогодишњој Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба такмичило се 89 екипа са више од 700 учесника у седам спортова: штафета, шах, стрељаштво, пикадо, фудбал, кошарка и риболов. Међу учесницима било је 49 одсто жена.

Уз спортска такмичења велико интересовање већине учесника побудила је обука на компјутерима, сликарска колонија и књижевне вечери као пратећи садржаји Олимпијаде.

Градски одбор Удружења војних пензионера Краљево је искористио повољност што се Олимпијада одржава у Врњачкој Бањи и пријавио три екипе за такмичење, вођен, пре свега, мотивом „важно је учествовати“. Екипе су састављене од чланова УВП и људи трећег животног доба из сродних организација Краљева. Организацију те активности је у име УВП водио Вукашин Родић. Такмичари су свакодневно путовали сопственим превозом на релацији Краљево – Врњачка Бања, да би се избегли трошкови хотелског смештаја.

С обзиром на то да је ове године Олимпијада била први пут међугенерацки сусрет уз учешће младих људи, да су екипе УВП састављене за врло кратко време, да није било посебних припрема и да први пут учествују на Олимпијади, Краљевчани су постигли врло запажене резултате. У стрељаштву су освојили прво и шесто место, у риболову треће место, а у шаху - шесто место. Сви учесници, без обзира на пласман, заслужују признање за достајно репрезентовање Удружења војних пензионера и града Краљева. Чланови екипа су били: Славко Пејчић, Ђуро Медаковић, Цветан Стаменковић, Душан Дотлић, Љубиша Радупац, Вукашин Родић, Настас Стојановић и Александар Ђорђевић из УВП и Милан Вукићевић, Радмила Полукић, једина дама и освајач златне медаље, Живојин Марковић, најуспешнији шахиста, Вукосав Бошковић и Петар Недучин из организација града Краљева.

Да ли ће бити прилике за учешће на Олимпијади 2015. године зависи од тога где ће се одржавати с обзиром на скромне финансијске услове већине пензионера.

Јован Симић

Припадницима система одбране уручени кључеви 43 стана

РАДОСТ ПРЕД НОВУ ГОДИНУ

Министар одбране Братислав Гашић уручио је 25. децембра у Великој ратној сали кључеве за 43 стана припадницима Министарства одбране и Војске Србије који се налазе на локацијама Бежанијска коса, насеље Степа Степановић, Нови Београд, Чукарица и Стари град. Свечаности су присуствовали и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић са члановима колегијума, као и породице и пријатељи припадника система одбране који су добили кључеве.

Министар Гашић је истакао да је нова пракса у том министарству да на крају сваког дана мора да буде видљиво оно што је тог дана постигнуто, а данашњи почиње поделом кључева припадницима Министарства одбране и Војске Србије који у нову годину улазе са решеним стамбеним питањем.

-То за вас значи нови почетак и шансу да са породицама безбрижније гледате у боље сутра. За нас је то подстрек да наставимо са радом и решимо стамбено питање и за остале наше припаднике, којих има 12.500 – истакао је министар одбране додајући да је у претходне две године обезбеђен кров над главом за 1300 припадника система одбране, чиме је та листа знатно смањена.

Према његовим речима, и у наредној години очекује се још много посла јер је материјална ситуација припадника система одбране наш приоритет.

-Оно што кажемо, увек и урадимо. Ако ме питате због чега, одговор је једноставан – војска је јака колико и сваки њен појединац. Брините о свом дому и својим најмилијима, баш као што сте до сада бринули о свом народу, а држава о вама – поручио је министар одбране.

Одговарајући на новинарска питања, министар Гашић је истакао да је решавање материјалних питања припадника одбране приоритет, да су станови на локацији Бежанијска коса продукт пројекта који је започет 1986. године, а остало је још 200 станова на тој локацији. Према његовим речима, ради се и размена добара на локацији Земун, а намера је да једна велика комисија истражи колико имовине и станова Војска Србије има, све ради решавања преосталих стамбених питања.

Из активности војних пензионера у Пироту

ПРОВЕРА ЗДРАВЉА

Поводом Светског дана дијабетеса 14. новембра, чланови Општинске организације војних пензионера у Пироту, у просторијама Клуба ВС, организовали су акцију мерења шећера у крви и крвног притиска.

У акцији су учествовали пензионери Удружења и њихови чланови породица. Док су неки први пут да на овај начин проверили здравствено стање, други су том приликом проверили стање дијабетеса и крвног притиска.

Стручни део акције био је у рукама докторке Јасмине Стојановић и медицинске сестре-лаборанткиње Надице Лукић, некадашњих радница Гарнизонске амбуланте у Пироту.

Поред прегледа пацијената, оне су дав-

але и одеђена упутства, посебно онима код којих је већ установљен повећан шећер у крви или повишен крвни притисак.

-Заиста смо задовољни што је акција у потпуности успела. Одзив заинтересованих је био одличан. Око седамдесет пензионера и чланова њихових породица проверило је

своје здравствено стање на једном месту, бар када је реч о дијабетесу и повишеном крвном притиску.

Желимо да се и у будуће прикључимо и будемо активни у оваквим и сличним акцијама организација наше општине, рекао је Драган Петровић, председник УВП у Пироту.

Стево Панакијевски

У Крагујевцу основан нови шаховски клуб

СТЕЦИШТЕ РАЗОНОДЕ

Док је Удружење војних пензионера Крагујевца располагало просторијом у Дому Војске, веома је

активна била Шаховска секција. Како су просторије одузете, тако су за љубитеље древне мислеће игре настали проблеми. Председник Шаховске секције Борисав Несторовић, међутим, успео је да у Шаховском савезу Шумадије, уз помоћ тамошњег секретара Петра Милошевића, обезбеди да се

војни шахисти састају у Шаховском клубу „Раднички“.

Тако је под именом „Ветеран“ основан нови шаховски клуб. За председника је изабран Борислав Несторовић, а за секретара Миомир Недић.

Б. Н.

Портрет без рама

БОРАЦ ПРОТИВ „БЕЛЕ КУГЕ“

Величина људског срца не познаје границе. Хуманост са којом се свакодневно срећемо печат је наше егзистенције. Живот који остварујемо је наш онолико колико га и другима поклањамо, јер то наше „мало“ другима може значити „све“. Удахнути живот другоме, значи живети два живота.

О томе најбоље сведоче добровољни даваоци крви. Дајући другима „течност која живот значи“ помажу болесне, видају ране, дају животну шансу угроженима, уједно регенеришу и свој организам. Можда се и не можемо похвалити да таквих људи има много. Али судбине се преплићу и срећемо их на разним местима. Један од њих је Милорад Башић, мајор санитетске службе у пензији. Крв је почео да даје, како сам каже, на радним акцијама 1960. године, па у Војној академији. После је био увек пример при акцијама добровољног давања крви.

У Шибенику је основао први клуб добровољних давалаца крви, чији је и председник био. До сада је, према званичној евиденцији, педесет пута дао крв. Он вели да је сигурно још пет до десет пута дао крв а да то није евидентирано. Добитник је и Медаље Црвеног крста за хуманитарни рад.

Испричао нам је да му је најдраже било давање крви после спасавања свог друга рониоца Љубише Крстића, који је спасен захваљујући њему и још четири добровољних давалаца крви.

-Добровољним давањем крви и учешћем у многим хуманитарним акцијама Црвеног крста, желео сам да допринесем да овај свет у коме живимо постане једно лепше место, рекао нам је Крстић

Иначе он се успешно бави сликарством и вајарством. А пошто више због година не може да даје крв, поклања слике за хуманитарне акције.

Слику „Белог анђела“ поклонио је Удружењу војних пензионера у Крушевцу, као знак захвалности Удружење које је, даривањем новогодишњих пакетића, указало његовој и осталој деци.

-Надам се да сам најстарији тата, бар у Расинском округу. Моја ћеркица Теодора 30. августа 2014. године напунила је четири године, а ја 31. јула 2014. 71 годину. Сматрам да сам се овим потрудио и као борац против „беле куге“ – поручује Крстић.

Ако је хуманост прва, онда је скромност сигурно друга врлина Милорада Башића.

мр Александар Симоновски

Из наших редова

КОСОВСКИ БОЖУР

Божица Томашевић Божиновић од оца Василија, рођена је у селу Лазарево наомак Газиместана. Почетком рата 1941. године, на путу за Приштину, Шиптари отимају њеног оца Василија и комшију Милана које одводе у Брњичке винограде, где их масакрирају. Божица која је тада имала 16 година прикључује се скојевској организацији и након рада у илегалци почетком 1944. године са млађом сестром Зорком одлази у 5. Косовску бригаду, где је распоређена у 2. батаљон као борац, а сестра Зорка као болничарка у 3. батаљону. Са Бригадом учествују у борбама против заосталих група балиста у Дреници и ослобађању тог краја.

Након демобилисања наставља са активним радом, па добија задатак да води бригу о омладинској организацији за групу села Милошево, Лазарево, Башкију и Расково. Као руководиоц ССОЈ-а учествује на изградњи пруге Брчко-Бановићи и постаје ударник.

Године 1949. са Миодрагом Божиновићем, тада подофициром санитетске службе, склапа брак у коме су изродили два сина Драгана и Бранислава. У Приштини остају до 1970. године, када је Миодраг премештен у Ниш, где 1973. године одлази у пензију.

Божица и у Нишу наставља са активним радом у Месној Организацији СУБНОР-а МЗ Мија Станимировић, где је има запажену улогу, а нарочито као председник 1. огранка и председник 1. подружнице Актива жена. Дала је пун допринос и раду Општинске организације Црвеног крста у Нишу.

За неуморан труд и залагање, иако никад није била у радном односу, већ све радила волонтерски, више пута је одликована и награђивана.

Син Бранислав је био артиљеријски подофицир (23. класа СВШ Ков). И Божицин унук Миодраг је пошао очевим и дединим стопама. Сада је подофицир интенданске службе Војске Србије.

Божица је постала члан Удружења војних пензионера након смрти супруга Миодрага, у нишкој месној организацији „Мија Станимировић“.

И данас када пуни 90. година показује интересовање за сва збивања како у Удружењу тако и у друштву. **Иван Милошев**

Живот пише романе

СПАСАО РИЈЕЧАНЕ ОД РАДИЈАЦИЈЕ

Многи Ријечани нису били свесни у каквој су се живој тој опасности налазили након што је средином 1968. године из лоше заштићеног магацина Медицинског факултета у том граду нестала радиоактивна кобалтна игла која је била веома опасна по околину и здравље људи. У потрагу за опасним радиоактивним материјалом налик наливперу даноноћно је трагала специјална јединица ЈНА у којој је био млади војник из Драгачева Слободан Ђендић.

Како се касније испоставило, кобалтну иглу су из спремишта Медицинског факултета однела деца која нису ни слутила какву су смртносну ствар украли. За кобалтном иглом специјална јединица са Гајеровим бројчима трагала без престанка четири дана и ноћи. Тек петог дана, инструмент их је навео на стан у Ријеци у којој је живела породица Волф.

Када смо позвонили, врата нам је отворила млада жена са бебом у наручју, а сигнал са инструмента ме је одвео до купатиле где се смртносна кобалтна игла налазила међу виклерима. Ту је сакрио дечак који је са другом децом украо кобалтну иглу и не слутећи какву је опасну играчку унео у стан.

Гајеров бројач показивао је високе вредности радиоактивности - објашњава Слободан Ђендић како је пре 46 година пронашао радиоактивну кобалтну иглу која је могла да угрози Ријечане. Након што је кобалтна игла пр-

онађена породица Волф је одмах хоспитализована, а војницима који су учествовали у потрази је речено да о догађају ћуте јер је реч о строго чуваној војној тајни. Слободан Ђендић сада је одлучио да проговори о томе.

Млади Драгачевац је после подвига постао популаран међу девојкама у Ријеци. У њега се загледала тада млада медицинска сестра Рада.

Био је наочит и храбар и то је већ било довољно да се заљубим у њега, али и он у мене. Резултат наше заљубљености је брак који смо склопили убрзо након што је Слободан одслужио војни рок. Ето, већ 45 година живим у Драгачеву и ниједног тренутка се нисам покајала што сам оставила Ријеку и што сам се удала за човека који је спасао многе Ријечане - каже Рада Ђендић.

Заправо, за грађане Ријеке случај са кобалтном иглом и није био нека тајна. Чак је о томе писала штампа. Али је за нас војнике који смо учествовали у потрази је постојала обавеза чувања тајне и о томе стварно нисам говорио до сада. Међутим, већ деценијама размишљао о томе шта је било са породицом Волф. Волео бих да је са њима све у реду, да су живи и здрави, и силно желим да ми неко, уколико зна судбину породице Волф, јави то преко ваше редакције. За мене би то значило као да сам са рамена скинуо велики терет који носим деценијама - истиче Слободан Ђендић.

Из Општинске организације УВП Крушевац

ТРАДИЦИОНАЛНО ДРУЖЕЊЕ

Чланови Комисије за културно-спортске делатности Општинског одбора УВП Крушевац, Титус Драгић и Зоран Петровић, приредили су 26.12.2014. године дружење у ресторану „Мали Париз“ у Крушевцу. Ово незаборавно и пријатно дружење приређено је за чланове Удружења, који су имали жељу да присуствују.

Овим незаборавним дружењем, и ове године, војни пензионери из нашег Удружења, окупиле су се како би, сумирајући резултате у 2014. години, ведри и расположени дочекали Нову 2015. годину.

Чланови Удружења провели су изузетно лепо и весело поподне, за шта се посебно

побринуо наш повереник из Бруса Зоран Миловановић, који је певао и свирао на гуслама.

Поздрављајући присутне чланове Удружења и пожеље им пријатне тренутке, добро здравље и све најлепше у Новој 2015. години, председник Душан Самарцић захвалио се Титусу и Петровићу на уложеном труду око организације дружења и у свом говору констатовао да је претходна година, и поред потешкоћа око просторије за рад Удружења била успешна.

Предложио је да ово дружење буде традиционално и још масовније.

Александар Симоновски

Дан 224. центра за електронска дејства
НАЈЗАСЛУЖНИЈИМА НАГРАДЕ

Дан рода ЕИ ПЕД обележен је 10. новембра у касарни „13 мај“ која носи име заставника Радомира Медића (први погинули припадник у агресији НАТО-а), чија се биста налази на улазу у тај објект. На свечаном скупу, уз редовни састав, присутни су били чланови породице Медић, представници локалне самоуправе, члан Већа општине Земун Милисав Стаменов, генерал-мајор Славољуб Јанићијевић, бригадни генерал Илија Тодоров, пуковник Спасоје Велевић, црквени великодостојници и делегација Оп.Од. УВП Земун у саставу Цветко Јокановић, Трајче Митушев и Стјепан Онимус.

Командант 224. центра, пуковник Бранислав Љушић подсетио је на важне догађаје из историје јединице. Најзаслужнијима су уручене награде и похвале. У име делегације Оп.Од УВП Земун уручена је слика за Спомен-собу јединице. **Т. М.**

Сарадња земунских војних пензионера са СУБНОР-ом
УРУЧЕНЕ ПОВЕЉЕ

Поводом 70 година од ослобађања града Земунa у Другом светском рату, на свечаности одржаној 22. 12. 2014. године у просторијама СУБНОР-а у Земуну, којој је присуствовао и члан ГО СУБНОР-а Владимир Брдар,

генерал-мајор у пензији, о славном путу партизанских јединица говорио је председник Оп.Од СУБНОР-а Земун Здравковић. Након тога уручене су Повеље града Београда заслужним члановима СУБНОР-а, потомцима ратника и општинским организацијама.

Свечаности су присуствовали и представници Општинског одбора УВП Земунa и Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца.

Т. Митушев

Србија и Балканско ратиште крајем 1914. и почетком 1915. године

НА КРИЛИМА СЈАЈНИХ ПОБЕДА

На балканском ратишту је настала парадоксална ситуација у стратегијском смислу: мала Србија је, уместо очекиваног пораза, славила победу, док је моћна Аустроугарска, уместо најављиване и очекиване сјајне победе доживела пораз од кога се смртно уплашила

Главномандујући аустроугарске војске генерал Конрад прокоментаришао је пораз у Колубарској бици као сумрак Монархије. Он је у свом ратном дневнику (Аус меинер Динестзеит 1906–1918) 14. децембра 1914, на дан када се пораз на српском фронту видео у свим његовим стравичним димензијама, записао: „На југу стање рђаво. Београд је такође морао да се евакуише“. Пошто је отклонио одговорност са Врховне команде и од себе за слом у Србији, он је истакао да је био против офанзивног рада Балканске војске у почетку рата, да су 5. и 6. армија, док су биле потчињене Врховној команди, имале задатак да штите територију Монархије, посебно правац према Будимпешти и Бечу, дакле, да се држе строго дефанзиве, и ништа више. Офанзива против Србије била је идеја министра спољних послова грофа Бертолда, кога су подржали министар рата барон Кробатин и шеф дворске Војне канцеларије барон Болфрас, па су успели да балканске снаге изузму испод Врховне команде. Тако је командант балканских снага генерал Оскар Поћорек непосредно потчињен цару Франји Јосифу и добио одрешене руке. Због свега тога Конрад је одбио да на захтев дворске Војне канцеларије изнесе предлоге за смену Поћорекa и санирање тамошњих прилика после пораза у Србији, јер је сматрао да о свему томе треба да одлучи државни врх у Бечу.

Шта су предвиђали Аустроугари

Конрад је, међутим, подробно анализирао последице војног пораза у Србији. Са чисто војног становишта, он је сматрао да се Срби, после победе у Колубарској бици, „под заштитом Саве и Дунава, могу да окрену ка Босни, да упадну у Срем и Банат или, евентуално, да преузму офанзиву ка Будимпешти (Београд – Будимпешта 320 км), а можда, чак, офанзиву преко Кањиже на Беч (Београд – Беч 500 км)“. Даље, разлагао је Конрад, „непријатељ, а то ће у свим случајевима узгредно учинити, може да упути један јачи корпус ка Сарајеву да би га заузео. Од напред наведених могућности најопасније су очекиване српске офанзиве ка Будимпешти и Бечу“ (подвукао – П. О.). Пошто Врховна команда није имала на располагању слободних трупа за озбиљно појачавање Балканских снага, Конрад је разматрао различите могућности како да се отклони српска опасност. Као најхитнију меру предви-

Пише:
др Петар ОПАЧИЋ,
пуковник у пензији

део је да се „организује герилски рат од лојалних елемената Монархије против српског упада на нашу територију“, затим да се добије бар „једна мала помоћ ... од трупа према италијанској граници под командом генерала коњице Рора“. На крају, наметало се питање о евентуалном узимању трупа са Источног фронта, па је одмах сам себи рекао: „Потпуно је искључено да се од трупа на руском фронту додели Балканским снагама и један човек. Такава мера имала би тешке последице и довела би до неизбежног пораза на северном фронту... Потпуно је јасно да би са поразом према Русији све било изгубљено“. Због тога је сматрао да би у циљу спречавања дубљег продора Срба на територију Монархије требало утврдити линију на Дунаву низводно од Беча, нарочито од Будимпеште и, посебно, линију Будимпешта – Блатно језеро за затварање правца преко Кањиже ка Бечу.

Ако Срби крену у нову офанзиву

„Али“ – наставио је даље забринуту Конрад – „ако 5. и 6. армија не би биле у стању да саме спрече продор непријатеља на територију Монархије“, он се надао да би, ипак, биле у стању да тај продор успоре повлачећи се, у крајњем случају, на утврђену линију Дунава. Због тога је сматрао да је потребно да се продужи утврђивање линије на Дунаву низводно од Беча, нарочито од Будимпеште, и линија Будимпешта – Блатно језеро за затварање правца преко Кањиже ка Бечу, надајући се да би се балканске снаге могле одржати на тој линији док им не пристигну у помоћ трупе из 1, 2, 3. и 4. армије са руског фронта“ (!) У претходном пасусу, у цитираној реченици, Конрад је изричито нагласио да се за појачавање Балканских снага не може дати ни један човек са Источног фронта, јер би то отворило пут потпуном слому, док у следећем пасусу свог дневника, као што се види, отворено калкулише са употребом снага из четири армије са руског

фронта за заустављање претпостављене српске офанзиве на Будимпешту и Беч, тако што би те снаге, узете са руског фронта, биле употребљене за удар у источни бок српских снага било да српска офанзива буде усмерена према Будимпешти или према Бечу, што значи да се и сам помирио са мрачном перспективом, како је сам нагласио, да „све буде изгубљено“ ако Срби крену у офанзиву. Но, он се ипак надао да та стравична ситуација неће можда ни наступити, пошто је ценио да је и српска војска у протеклим борбама претрпела велике губитке, којој је такође потребно време за одмор, поуну људством, набавку муниције и слично. Он је ценио да српска армија у то време има око 200.000 људи према броју Балканских снага које су спале по завршетку Колубарске битке, 15. децембра, на 80.925 људи од којих је 5. армија имала 29.650, а 6. армија 51.275 људи.

Пошто се, дакле, није располагало слободним трупима да би се ојачале Балканске снаге до респективног нивоа, оне су реорганизоване тако да је укинута команда 6. армије па су све трупе на српском фронту потчињене команди 5. армије. Уместо генерала Поћорекa за новог команданта наименован је надвојвода Еуген (сви су се надали да ће име овога генерала, које је асоцирало на име генерала Еугенија Савојског, освајача Београда у аустроугарском рату 1716–1718. године, повољно утицати на пољуљани морал 5. армије), који је потчињен Врховној команди.

Пораз Немаца на Марни

Потом је Врховна команда, у наредби од 23. децембра 1914. новом команданту Балканских снага надвојводи Еугену, поставила као минимални задатак да „спречи упад српских снага у област Монархије и то пре свега у правцу Беча и Будимпеште“.

Нажалост, српска војска није могла сама да искористи своју победу у Колубарској бици и предузме гоњење остаченог непријатеља, јер је и сама претрпела огромне губитке у току петомесечних крвавих борби. Српска војска је у том времену претрпела губитке 2.110 официра, 8.074 подофицира и 153.373 војника избачених из строја. Осим тога непријатељ је опустошио најплодније делове земље које је привремено окупирао, тако да је наступио велика оскудица и у животним намирницама, одевним предметима, наоружању и муницији. Тако је настала парадоксална ситуација: српска војска је тешко поразила непријатеља у жестоком биткама, али није имала снага да до краја искористи своју победу. Тако је и на српско-аустријском ратишту настала пат позиција, слична као и на великим европским фронтима.

Према томе, кампања 1914. године у глобалу је завршена у корист Антанте, али без могућности да искористи остварене успехе. Наиме, немачке армије су претрпеле пораз на Марни. Аустроугарске армије су биле разбијене у Србији и на пољима Галиције. Турска армија, која је ушла у борбу на страни Централних сила 31. октобра, разбили су Руси у бици код Сарикамиша на кавкаском фронту. Немци су успели да одбију офанзиву руских армија

Највеће жртве у Првом светском рату

О размерама страдања српског народа у Првом светском рату уверљиво сведочи упоредна табела о губицима у другим зараћеним државама.

Србија:	1.247.435 (28 одсто)
Француска:	1.400.000 (10,5 одсто)
Немачка:	2.000.000 (9,8 одсто)
Аустроугарска:	1.542.000 (9,5 одсто)
Русија:	2.000.000 (1,2 одсто) (до Октобарске револуције 1917. године)
Енглеска:	744.000 (5,1 одсто)
Белгија:	50.000 (1 одсто)
САД:	68.000 (0,2 одсто)

Извор: Александар Недок, Милисав Секулић, Епилог Првог светског рата у бројкама, посебни број часописа „Војносанитетски преглед“, бр. 65 („Српски војни санитет 1917-1918“)

у Пруској по цену тешких губитака, али и по цену неуспеха на Марни и у Фландрији. Немачки план муњевитог уништења западног и источног непријатеља је пропао. Појавила се ужасна перспектива дуготрајног рата. Немачка коалиција имала је знатно мање шансе да добије такав рат него Антанта с обзиром на огромне неангажоване ресурсе које су имале западне државе.

Офанзиван став према Антанти

Пут до победе био је крајње неизвесан: Централне силе задржале су предност у војним ефективима и наоружању. Њихов централни положај омогућио им је да применом маневра трупама по унутрашњим операцијским правцима обезбеде надмоћ на изабраном фронту против снага Антанте. На основу такве процене ситуације руководство Централних сила је закључило да задржи офанзиван став према Антанти пре него она мобилише своје огромне ресурсе, који су далеко надмашивали ресурсе Централних сила. Међутим, предузимање офанзивних операција и пробој непријатељског фронта готово су били немогући због тога што су се обе стране тако ушанчиле у дубоко ешалонираном систему одбране да је пут ка победи био је крајње неизвесан.

Антанта је, међутим, имала обухватан положај према Централним силама. Она је имала широке могућности за маневрисање по спољним операцијским правцима, односно за посредно прилажење и нашоње удара противнику где се он најмање нада и где не може тако брзо да консолидује одбрану. За такав начин рада пред силама Антанте указала се прилика пре свега на балканском ратишту – за дејство снажном групацијом трупа у незаштићени бок Централних сила преко Панонске низије. После пораза аустроугарске војске на српском фронту, она није била способна, како је веома упечатљиво истакао генерал Конрад, за било какав организован отпор јачој офанзиви са српске територије. Немачка максимално ангажована на великим фронтовима на Истоку и Западу и без слободних резерви није могла да пружи својој савезници ефикасну помоћ а да не осла-

би своје снаге на великим фронтовима и доведе у питање сопствену безбедност.

Полазећи управо од таквих процена, појавило се неколико предлога на страни савезника за ангажовање Антантиних снага на балканском ратишту – да се са српске територије и у садејству са српском војском предузме одлучна офанзива преко Панонске низије у незаштићени бок Централних сила са перспективом да се рат брзо и победоносно заврши у своју корист.

Први такав предлог изнео је командант француске 5. армије генерал Франше д'Епере, иначе добар познавалац Балкана, председнику Републике Рајмонду Понкареу још 4. октобра 1914. године. Његову идеју подржао је и командант 2. армије генерал Каstellно, који се прославио у бици на Марни, и министар правде Аристид Бријан. Сличну идеју изнео је и британски министар Лојд Џорџ. Ти предлози су се потпуно уклапали у идеје и предлоге српске Врховне команде која је предлагала упућивање више корпуса савезничких снага у Србију ради предузимања одлучне офанзиве са балканског ратишта против Централних сила.

Да ли се исход рата решавао се на главном фронту

Претходна разматрања и, посебно текст наредбе о наименовању надвојводе Еугена за команданта балканских снага, откривају не само правац одакле је било најлакше напасти Централне силе, већ и општу нестабилност Аустроугарске, која је страховала од малобројне и исцрпљене српске војске.⁷ То такође сведочи о реалности предлога српске Врховне команде, као и западних савезничких генерала – поборника посредног дејства преко Балканског полуострва – за предузимање комбиноване српско-савезничке офанзиве према јужним границама Аустроугарске. У вези с тим, познати српски дипломата Јован Јовановић је писао да је „битка на Колубари афирмисала идеју о једном компатибилном руско-српском фронту“ односно о координираном дејству српских и француско-енглеских трупа преко Балкана и руских преговора Карпата у правцу Будимпеште и Беча с dobrим изгледима да се потуку Централне силе.

Управо неочекивана победа Срба крајем 1914. године, истиче познати францу-

ски војни писац мајор Ларше, у својој књизи „Велики рат на Балкану“, подстакла је машту западних државника, дипломата, економиста, помораца, који се нису мирили са изгледима да се води дуготрајни рат и који су се залагали да се рат скрати тако што ће се проширити, сугерисали су пројекте операција на истоку, па чак и у Азији, искоришћавањем превласти на мору и придобијањем нових савезника.

Међутим, сви ти планови пали су у воду пред одлучним противљењем главних команданата на Западном фронту. Генерал Жофр, победник са Марне, приврженика стратегијског начела да се исход рата решава на главном војишту, био је изричито против „расипања“ снага. Он је чврсто веровао да ће 1915. године, уз помоћ Британаца, пробити Западни фронт и протерати Немце из Француске, који су окупирали њене врло значајне области. Парафразирајући Наполеона, сматрао је да за главни фронт треба дати и последњег војника, према томе, за Балкан ништа. Осим тога обећао је главнокомандујућем руске војске великом кнезу Николају Николајевичу Романову, да ће у време пролећне руске офанзиве преко Карпата активирати Западни фронт ради садејства руским трупама. Командант британских снага у Француској фелдмаршал Френч делио је гледиште генерала Жофра и веровао да ће, уз обиле артиљеријске муниције, бити пробијен немачки фронт на Западу и осигурати победу већ у току 1915. године. Лорд Кичинер, шеф британског Министарства рата, по темпераменту и схватању типичан колонијални официр, све је процењивао кроз призму британских интереса, тако да је био одлучно против идеје о балканској експедицији, која би могла, ако успе, да омогући остваривање руских наштету британских интереса на Полуострву.

Против расипања снага

Војнички посматрано, сви поменути предлози о снажној офанзиви преко Балкана били су занимљиви и могли су бити усвојени. Међутим, Антанта није имала заједнички врховни орган, који би разматрао војне планове и руководио њиховим извршењем. Национални генералштабови бринули су о својим ратиштима и тежили да све за рат расположиве снаге земље држе у својим рукама. Због тога се и догодило да су и Френч и Кичинер и Жофр били против „расипања“ снага, па, према томе, и против слања трупа на Балкан.

Ипак, тешкоће политичке природе биле су главна препрека за реализацију ових пројеката. Балканска питања, како је с правом нагласио М. Ларше, толико су узбуркала страсти у Европи пре рата, да ни један од савезника не би одобрио балканску експедицију без свог пристанка или чак и свог учешћа. То значи да је требало преговарати. Међутим, супротни интереси Русије, Енглеске и Француске на Балкану и супарништво владајућих кругова балканских држава, нису остављали озбиљне шансе за споразум. Дакле, уместо Антантине војне интервенције дата је шанса дипломатској акцији.

(Преузето из књиге
„СРБИЈА ИЗМЕЂУ АНТАНТЕ И
ЦЕНТРАЛНИХ СИЛА 1915–1917“)

Културни догађај поводом стогодишњице од одлобођења Београда **ОТАЏБИНИ У ЧАСТ**

У Дому Војске Србије у Београду отворена је изложба Ликовне секције слика "Михаило Миловановић" и обављена промоција 30 књига, објављених у 2014. години са садржајима из Балканских ратова и Првог светског рата. Промоцију је припремила Литерарна секција и Фондација "Милутин Бојић" Савеза удружења потомака ратника Србије 1912-1920. године.

Сјајне слике чланова Ликовне секције Савеза, које изражавају личности и догађаје наше славне прошлости и веома садржајне и квалитетно написане књиге, чији су аутори са простора целе Србије, међу којима су и веома угледна имена нашег јавног живота, ове године су превазишле сва очекива-

ња организатора изложбе и промоција Републичког одбора али и бројних посетилаца и учесника.

Најбоље три слике и три књиге су награђене а по три слике и књиге су похваљене.

Прву награду добила је слика "Колубарска битка", Драга Грујића из Лазаревца, и књига из два дела "Мачвани у ослободилачким ратовима Србије од 1912-1920.", Петра Берића и Драгана Јосиповића из Богатића.

Специјалне награде за рад и ствараштво добили су Љиљана Стевановић-Ћис за уметничке слике и Петар Гајановић за поезију.

Награде и похвале уручили су председник Савеза Љубомир Марковић и чланови жирија.

М. Хашинбеговић

Прву награду добила је слика "Колубарска битка", Драга Грујића из Лазаревца

Нове књиге наших чланова **ИСТИНА КАО СВЕТИЊА**

Публикација „Западна Славонија у светлу југословенске кризе 1991-1995.“ представља својеврстан одговор на заблуде и обмане које су се неосновано уврежиле

У стварању мозаика о догађајима из прошлости, сваки писани траг и те како значи. Ако се још има на уму да друга страна непрестано фабрикује историјске фалсификате, онда писање књиге представља додатни напор, уз увећану одговорност за чињенице изнете у публикацији. Публицист у пензији Слободан Перић, који је био учесник догађаја у Западној Славонији од 1991. до 1995. године, као сведок времена и збивања, латио се пера, заронио у забелешке и богату документацију, па је консултујући и референтну историјску грађу на 175 страница сручио веома занимљиву књигу.

„Аутор монографије 'Западна Славонија у светлу југословенске кризе, 1991-1995. године' познат је у ово време великом броју људи. Он пише о страдању народа коме, са својим прецима, припада вековима. На животной стази сазревао је и радио не оно што је желео и волео него оно што је време пре његовог рођења и у току трајања живота наметало и што он није могао избећи а да себе лично гледа као честитог и одговорног човека. Писао је и записивао оно у чему је и сам учествовао. А имао је у својим записима, о чему да сведочи. Био је припадник ЈНА, Српске војске Крајине и Војске Југославије. Поделио је судбину народа коме је припадао и војске у чијим редовима је часно служио. Као прогнани Србин из Хрватске није ни помишљао да прекине бобу за истину о страдању свога народа. Читаоцу је понудио да се на једном месту сретне са аналитичким описима узрок и последица рата у западној Славонији.

Понашање тзв. међународне заједнице било је и остало срамно и у свим елементима антисрпско. Операција „Бљесак“ припремљена је под окриљем страног фактора, који се на почињене злочине у Западној Славонији још није огласио.

Разумевање целине ове монографије свој допринос даје и 14 прилога. Посебну тежину заслужује прилог „Списак уништених, девастираних и опљачканих објеката и имовине Српске православне цркве у Западној Славонији у рату 1991-1995.“

Конференција о миру на просторима бивше Југославије још није одржана само да би се скривала улога коју је имао страни фактор. Конференција о миру биће одржана када САД и ЕУ обезбеде владу Србије која ће прећутно прихватити да је Србија изазвала рат у Југославији 1991. године“, написао је у рецензији Милисав Секуловић, генерал-мајор у пензији.

Шта се догађало тих година на простору Западне Славоније најбоље илуструје мисао Винстона Черчила коју аутор даје на почетку књиге: „У рату је истина тако драгоцене да се мора штити бедомом лажи. Књига садржи значајне записе о узроцима нетрпељивости Срба и Хрвата. Потом се приказује стање у западној Славонији проузроковано сецесионистичком политиком нове „демократске“ власти Хрватске, насиље власти ХДЗ над Србима, отпор српског становништва и улога ЈНА. Посебно је обрађена улога мировних снага – УНПА зона – Сектор запад. Следи агресија Хрватске војске на Западну Славонију и улога УНПРОФОР-а, одбрана Западне Славоније и реаговање међународне заједнице на агресију Хрватске војске на Западну Славонију. **З. П.**

Ход историје који не оклева да жртвује стотине
зарад наводне среће милиона

ВРАНА НЕ МОЖЕ ДА ПОБЕДИ ЈАТО

Шта чинити кад се једном нађете на погрешној страни историје, као што се то, како примећује један безимени енглески дипломата, непрекидно дешава Србима, али не само њима? С истребљењем становништва и геноцидом народа, током 19. а напосе 20. века, са фашизмом и комунизмом. Са либерализмом и демократијом уопште. Са НАТО-ом. Са Бриселом, Матрихтом и Рамбујеом. Са Хагом.

Догађај је редак, мало ко га је видео, али описује се на много места у средњовековној литератури, где је познат као „суд врана“. Иркиња Мери Волш прича да је њен отац имао прилике да га види на планинама Кери у југозападној Ирској.

Једну врану опкољава мноштво других. Оне се скупљају по околним гранама, у све већем броју и гласно гракћу; приказ подсећа на оне који се виђају у судовима, са оптужбом и поротницима, са судијама, судским послужитељима и адвокатима, у црним оделима. Исход је увек исти: окривљена врана без изузетка бива осуђена на смртну казну, коју извршавају остале, кљуцајући је немилосрдно до смрти. Суд се потом распушта.

Шта је смисао овог поступка, чији је исход познат унапред, а улоге подељене, и о коме, како изгледа, савремени природњаци и биолози не знају ништа?

Треба рећи да овде уопште није реч о чину милосрђа, о убијању слабих или болесних, за живот неспособних јединки. Барем за око посматрача, оптужена се врана ни по чему не разликује од својих судија и поротника.

Ништа слично није описано међу вуковима или медведима, рецимо; појава има аналогије само у људској заједници.

Описана је у Јеванђељу, где свети-на кличе Бараба а тражи крв Христову, и у Одбрани Сократовој.

Наставља се с хришћанством, са прогонима јеретика и инквизицијом, са безобзирним прогонима католика у Ирској и Валпургијском ноћи, са пуританским истрагама безбожника и вештица у пустим просторима Новог света.

Са преким судовима Кромвела и свих потоњих револуција: са револуционарним судовима Дантона и Робеспјера, са гилотинирањем краља и покољима почињеним у Вандеји. Са „моралном већином“ у периодима просперитета.

С истребљењем становништва и геноцидом народа, током 19. а напосе 20. века.

Са фашизмом и комунизмом, са либерализмом и демократијом уопште. Са НАТО-ом. Са Бриселом, Матрихтом и Рамбујеом. Са Хагом.

„Суд врана“, то је општи ход историје, прогреса који не оклева да жртвује десетине или стотине зарад среће милиона.

Ко уопште може да му се супротстави?

Покреће га сумњива и непрекидна људска потреба да прописује, ограничава и нормира.

Шта чинити кад се једном нађете на погрешној страни историје, као што се то, како примећује један безимени енглески дипломата, непрекидно дешава Србима, али не само њима?

Једна врана, ма колико била смела, не може да победи читаво јато. Оне ће, после првог ударца, наставити да је кљуцају све до смрти.

„Дивно је припадати земљи која је увек на правој страни историје“, рекао је тај исти енглески конзул у Београду Волшовој, са мирном савешћу човека који не зна за иронију и коме никад у животу није било дозвољено да начини погрешан избор, и који зато никад неће бити изложен „суду врана“.

Борис Над, Београд

Поводом смањења пензија

ТЕШКЕ И БОЛНЕ РЕФОРМЕ

Када су 2008. године повећане пензије за 11.06 одсто (осим за војне пензионере који су такође били у саставу опште популације пензионера), на инсистирање Кркобабића најстаријег (да се повећају пензије, а да се не повећају војне), догодила се врло велика повика на то. Тврдило се да су незаслужене и да ће да униште привреду. Нарочито се истицао Чедомир Јовановић. Његов стандард био му је нешто природно!

Уз пут, у то време лансирана је и теза, да се у Титово време само ишло на посао, а да се сада ради! Заговорници те тезе, вероватно, не примећују да и сада живимо углавном од остатака оног што је створено у Титово време. Само један уски круг је плљачком присвојио милионе и милијарде долара. Према званичним подацима у прошлој години смо имали сто, а ове године већ сто пет доларских мултимилионера.

Да се вратимо још мало на 2008. годину. Речено је да се бадава номинално подижу пензије, јер ће их инфлација ионако убрзо појести, што се стварно и десило! Па, ако је тако, а јесте, откуд онда накнадне последице и позивање на то повећање, које је још тада анулирано.

Наша привреда се перманентно креће уназад, а сада, смањивањем плата, превасходно пензија, треба да се спасава. Томе се не назире крај. У последње време се помиње Вулинова посета у Дому пензионера на Водовцу.

Поставио је пензионерима генијално питање: откуд то да је уставно да се повећавају пензије, а није уставно да се смањују. Наводно нико није знао да одговори на то питање.

А одговор је врло једноставан: требало је да угради то питање у свој предизборни програм, па би на изборима добио одговор. То, наравно, важи и за највећу странку на власти! Требало је да јасно формулише такву намеру у свом предизборном програму, јер немушта прича да ће реформе бити тешке и болне, баш ништа не значи. Тако је, болно и тешко! Знамо то ми који смо живи, без обзира колико смо стари!

Радомир Павловић

Често се може чути а и прочитати у штампи да примена специјалних дијета, хране или суплемената може ублажити па чак и излечити симптоме и знакове реуматоидног артритиса. Међутим, за те тврдње, још увек нема довољно научних доказа, а поједини начини исхране могу бити и опасни по здравље. Истраживања показују да дијета није довољна, али да добро избалансирана исхрана и одржавање нормалне ухрањености може имати велики утицај како на ваше здравље уопште, тако и на ток реуматоидног артритиса.

Правилна исхрана обезбеђује вашем организму све хранљиве материје (нутријенте) неопходне за његово нормално функционисање и може непосредно ублажити степен запаљења зглобова (артритиса). Такође одржавањем оптималне телесне тежине избегава се непотребно оптерећење већ оболелих зглобова. Ако сте пак потхрањени, избалансирана исхрана вам помаже да превазиђете исцрпљеност и да постигнете одговарајућу телесну масу. Осим тога правилна исхрана, може смањити количину лекова које узимате за артритис, као и ублажити њихове нежељене ефекте.

Ублажавање симптома и погоршања болести

Ако болујете од реуматоидног артритиса, потребно је да се максимално трудите да водите здрав начин живота који ће вам омогућити како да генерално останете доброг здравља, тако и да контролишете свој артритис у погледу ублажавања симптома и даљег погоршања болести.

Како да живите здраво:

- Одржавајте нормалну телесну тежину.
- Храните се правилно и разноврсно.
- Будите физички активни.
- Избегавајте стресне ситуације.
- Довољно се одмарајте и спавајте.

Зашто је важно да контролишете вашу телесну тежину?

Веома је важно да одржавате нормалну ухрањеност јер и гојазност и потхрањеност погоршавају ваш артритис. Наиме, прекомерна телесна тежина је чест проблем за оболеле од реуматоидног артритиса јер додатно оптерећује поједине зглобове као што су кукови, колена и скочни зглобови (тзв. зглобови који носе телесну тежину). Повећана количина масног ткива у телу појачава запаљенски процес што зглобове чини још болнијим.

Ако већ не можете да довољно вежбате због артритиса, треба смањити калоријски унос, како бисте предупредили настанак гојазности. Наиме, повећајте унос воћа, поврћа и интегралних житарица, а смањите унос масти и шећера. Ако сте већ гојазни, неопходно је, да смањите телесну тежину. То је најбоље да урадите уз савет савет лекара или дијететичара.

УРЕЂУЈЕ:
мр сц. др
Часлав АНТИЋ

Артритис и исхрана

ЖИВЕТИ ЗДРАВ ЖИВОТ

Правилна исхрана може смањити количину лекова које узимате за артритис, а и ублажити њихове нежељене ефекте. Веома је важно да одржавате нормалну ухрањеност јер и гојазност и потхрањеност погоршавају ваш артритис.

Поврће делује као лек

Повећана телесна маса додатно оптерећује зглобове

За пацијенте са реуматоидним артритисом чест проблем је и потхрањеност, за шта постоји више разлога. Сматра се да са једне стране, услед запаљења, код ових пацијената, настаје повећање нивоа метаболизма у мишићима и разградње протеина. Затим у периодима погоршања болести које сем активности артритиса одликује и замор, малаксалост и губитак апетита оболели мање једу, док је са друге стране куповина, припремање и уношење хране често отежано услед болова и отока зглобова. Све ово има за последицу губитак телесне тежине, потхрањеност и још већу исцрпљеност. Зато је неопходно да уносите довољно хране и редовно вежбате да би вашу телесну тежину учинили оптималном и ојачали ваше мишиће.

Како до индекса телесне тежине?

Да би проценили да ли је ваша телесна тежина у границама нормалне ухрањености доктори користе индекс телесне тежине, који се израчунава тако што поделите вашу телесну тежину изражену у килограмима са квадратом ваше висине изражене у метрима. Ако је ова вредност мања од 18.5 kg/m² особа је потхрањена, ако је између 18.5 и 24.9 kg/m² онда је нормално ухрањена, између 25 и 29.9 kg/m² има прекомерну телесну тежину и ако је 30 kg/m² и више, онда је гојазна.

Како да се правилно храните:

- уравнотежите унос хране са физичком активношћу.
- постигните и одржавајте пожељну телесну тежину.
- једите разноврсну храну.

- изаберите исхрану са обиљем житарица, поврћа и воћа.
- узимајте редовно млеко и млечне производе, рибу и месо.
- изаберите исхрану са умереним или малим уносом шећера, соли и масти.
- изаберите исхрану са мало засићених масти и холестерола.

Правилна исхрана подразумева уношење великог броја различитих намирница из свих група. Није неопходно остварити овај баланс у сваком оброку, већ је циљ то постићи током дана или недеље.

Какав је значај житарица и производа од брашна?

У Ту групу спадају хлеб, пециво, цералије, пиринач, тестенине и кромпир. Ове намирнице осим што су главни извор енергије, обезбеђују и минерале, витамине и биљних влакана. Кад год је то могуће, уместо белог користити интегрални хлеб, пиринач или тестенине.

На који начин воће и поврће треба да буду заступљени у нашој исхрани?

Воће и поврће су богат извор витамина, минерала и биљних влакана. Дневно би требало уносити најмање четири порције поврћа, плус најмање две порције воћа. Једна порција садржи у просеку око 80 г воћа или поврћа или 150 мл сока. Јарко обојено воће и поврће је одличан извор антиоксиданаса који могу утицати на смањење запаљења и болова у зглобовима.

Од воћа су посебно корисне јабуке, бобичасто воће (боровнице, купине, малине, јагоде), трешње, цитрусно воће (наранџе, лимун, грејпфрут, киви). Важно је знати да особе које у терапији користе циклоспорин

или лекове за снижење холестерола или високог притиска не треба да узимају греј-пфрут било свеж или као сок, јер он може утицати на дејство ових лекова. Такође су важни и орашаста плодова (различите врсте ораха, бадем, лешњик), који су и добар извор омега 3 масних киселина.

Од поврха редовно треба да буду заступљени броколи, купус, кељ, карфиол, прокељ, шаргарепа, али и остало поврће.

Ограничити унос црвеног меса

Воће и поврће су и добар извор фолне киселине чији дефицит често постоји код особа које у терапији узимају метотрексат. Шта омогућује месо, риба и јаја?

Ова група намирница је добар извор протеина, витамина и минерала, нарочито гвожђа. Требало би ограничити унос црвеног меса на два до три пута недељно. Масна морска риба као што је лосос, скуша, сардина, харинга, туна је богата омега три масним киселинама које могу смањити запаљење и ублажити симптоме артритиса, те је треба јести два до три пута недељно.

Шта доносе махунарке?

Махунарке су важне у исхрани као значајан извор протеина, фолне киселине и влакана.

Колико млека и млечних производа треба уносити у организам?

Ове намирнице су најбољи извор калцијума који је важан за здраве кости. Из ове групе намирница препоручује се две до три порције на дан. А једну порцију чине шоља млека или јогурта или мање парче сира. Треба бирати производе са малим процентом млечне масти.

Да ли је важно колико уносимо масти или каква је њихова структура?

Иако се често саветује дијета са смањењем уносом масти, много је корисније променити тип масноће која се уноси него савим искључити масти у исхрани. Наиме, засићене масти (налазе се у млечним производима од пуномасног млека, месу и прерађевинама), и омега шест незасићене масне киселине (у сундокретовом и кукурузном уљу и маргаринима) могу повећати запаљенску активност и болове у зглобовима, мононезасићене масне киселине (маслиново уље) су неутралне, док омега три незасићене масне киселине (масна морска риба, ланено уље, орашасто воће) смањују запаљенску активност. Због тога треба умерено уносити засићене и омега шест незасићене масне киселине, а повећати унос омега три незасићених масних киселина.

Колико треба уносити воде и соли?

Веома је важно да пијете довољно течности, а то подразумева око шест до осам чаша дневно и то највећим делом воду и биљне чајеве, затим воћне сокове, млеко, јогурт.

Храну припремати кувањем и динстањем

Неопходно је ограничити унос соли на максимално шест грама на дан. Мислите о томе да многа прерађена храна садржи скривену со и неопходно је и њу урачунавати у укупни дневни унос.

Телесна висина (m)

	1,40	1,45	1,50	1,55	1,60	1,65	1,70	1,75	1,80	1,85	1,90	1,95	2,00	2,05	2,10
50	25,5	23,8	22,2	20,8	19,5	18,4	17,3	16,3	15,4	14,6	13,9	13,1	12,5	11,9	11,3
55	28,1	26,2	24,4	22,9	21,5	20,2	19,0	18,0	17,0	16,1	15,2	14,5	13,8	13,1	12,5
60	30,6	28,5	26,7	25,0	23,4	22,0	20,8	19,6	18,5	17,5	16,6	15,8	15,0	14,3	13,6
65	33,2	30,9	28,9	27,1	25,4	23,9	22,5	21,2	20,1	19,0	18,0	17,1	16,3	15,5	14,7
70	35,7	33,3	31,1	29,1	27,3	25,7	24,2	22,9	21,6	20,5	19,4	18,4	17,5	16,7	15,9
75	38,3	35,7	33,3	31,2	29,3	27,5	26,0	24,5	23,1	21,9	20,8	19,7	18,8	17,8	17,0
80	40,8	38,0	35,6	33,3	31,3	29,4	27,7	26,1	24,7	23,4	22,2	21,0	20,0	19,0	18,1
85	43,4	40,4	37,8	35,4	33,2	31,2	29,4	27,8	26,2	24,8	23,5	22,4	21,3	20,2	19,3
90	45,9	42,8	40,0	37,5	35,2	33,1	31,1	29,4	27,8	26,3	24,9	23,7	22,5	21,4	20,4
95	48,5	45,2	42,2	39,5	37,1	34,9	32,9	31,0	29,3	27,8	26,3	25,0	23,8	22,6	21,5
100	51,0	47,6	44,4	41,6	39,1	36,7	34,6	32,7	30,9	29,2	27,7	26,3	25,0	23,8	22,7
105	53,6	49,9	46,7	43,7	41,0	38,6	36,3	34,3	32,4	30,7	29,1	27,6	26,3	25,0	23,8
110	56,1	52,3	48,9	45,8	43,0	40,4	38,1	35,9	34,0	32,1	30,5	28,9	27,5	26,2	24,9
115	58,7	54,7	51,1	47,9	44,9	42,2	39,8	37,6	35,5	33,6	31,9	30,2	28,8	27,4	26,1
120	61,2	57,1	53,3	49,9	46,9	44,1	41,5	39,2	37,0	35,1	33,2	31,6	30,0	28,6	27,2
125	63,8	59,5	55,6	52,0	48,8	45,9	43,3	40,8	38,6	36,5	34,6	32,9	31,3	29,7	28,3
130	66,3	61,8	57,8	54,1	50,8	47,8	45,0	42,4	40,1	38,0	36,0	34,2	32,5	30,9	29,5
135	68,9	64,2	60,0	56,2	52,7	49,6	46,7	44,1	41,7	39,4	37,4	35,5	33,8	32,1	30,6
140	71,4	66,6	62,2	58,3	54,7	51,4	48,4	45,7	43,2	40,9	38,8	36,8	35,0	33,3	31,7
145	74,0	69,0	64,4	60,4	56,6	53,3	50,2	47,3	44,8	42,4	40,2	38,1	36,3	34,5	32,9
150	76,5	71,3	66,7	62,4	58,6	55,1	51,9	49,0	46,3	43,8	41,6	39,4	37,5	35,7	34,0

Телесна тежина (kg)

Потхрањеност
Нормална
ухрањеност

Предгојазност
Гојазност

ОДРЕДИТЕ ИНДЕКС ТЕЛЕСНЕ ТЕЖИНЕ

Како припремати храну?

Храну припремајте најчешће кувањем у води или на пари и динстањем а ређе печењем или гриловањем. Немојте пржити и поховати намирнице. Унесите што мање прерађене и конзервисане хране.

Шта да очекујете од елиминационе дијете или гладовања?

Дијете искључења или елиминационе дијете подразумевају изостављање из исхране једне или више намирница, обично током периода од минимално месец дана, а затим поново увођење у исхрану, да би се видело да ли она изазива реакцију у погледу погоршања артритиса. Као намирнице које треба избегавати помињу се пшеница, кукуруз, млеко и млечни производи, свињетина, јунетина, кромпир, парадајз, патлиџан, цитрусно воће, кафа, алкохол, као и многе друге. Међутим, веома је тешко изоставити одређену намирницу из исхране у потпуности јер су често скривени састојци друге хране. Ова дијета може бити корисна за само мали број пацијената, али може довести до настанка дефицита различитих нутриената и тако угрозити здравље. Зато је веома важно нагласити да се елиминациона дијета може спроводити само по препоруци и под контролом лекара.

Такође, можете чути да се гладовањем може смањити бол и запаљење код реуматоидног артритиса. Овако екстреман режим исхране се никако не препоручује, јер може проузроковати нутритивне дефиците и озбиљно угрозити ваше здравље. Ако желите да битно промените исхрану обавезно се обратите лекару за препоруку како да то урадите.

Без савета лекара не узимати суплементе

Док не буде било више научних доказа о корисности појединих специјалних дијета на реуматоидни артритис, пацијенте треба подстицати да следе правилну, разноврсну, избалансiranу исхрану прилагођену њиховом општем здравственом стању. Веома је важно да се избегну елиминационе дијете и помодни начини исхране који често могу угрозити здравље пацијената.

А шта са суплементима?

Правилна исхрана садржи све нутриенте, неопходне нашем организму. Суплементи, као што им име каже, требало би да се употребљавају искључиво као додаток правилној исхрани. Такође је важно знати да они не испољавају брзо дејство већ их је некад потребно узимати недељама да би се испољило њихово позитивно дејство. Не постоји довољно научних доказа да узимање суплемената има повољан ефекат на сам артритис, мада понекад постоји оправдање за њихово узимање. Важно је знати да ако узимате неке суплементе обавезно то саопштите вашем доктору, јер они могу реаговати са лековима које користите и утицати на њихово дејство. Зато је најбоље не узимати никакве суплементе пре него се посаветујете са вашим доктором.

Пуковник проф. др Душан Стефановић
Доц. др Славица Рађен
Преузето са сајта ВМА

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Никола
Оташ

Година XII ■ Број 131 ■ Децембар 2014.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња, Ранко
Бабић, Будимир М. Попадић, Никола
Оташ, Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловски (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Желько Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА
Павле Лучић

Лист излази месечно.
Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ

ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул.
Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“),
тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте
прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда,
ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“,
тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте
прима понедељком, средом и четврком: зи-
ми од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 - 19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел.
015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима:
четврком од 18.00 - 19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови адво-
кати обављаће следеће правне послове: дава-
ће бесплатне правне савете и пружаће све
остале адвокатске услуге уз накнаду по важе-
ћој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто
(адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана
Бучевац Стефановић), односно 30 одсто
(адвокат Ивана Јовановић). Редослед адво-
ката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране
преко Удружења војних пензионера Србије
требало би да знате да услуге могу користи-
ти чланови УВПС, чланови њихових породи-
ца, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити ком-
плетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за
сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и
после сахране ради регулисања права чла-
нова породице после смрти војног осигура-
ника,
- бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се доби-
ти у месним и општинским организацијама
УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и
011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

МАЛИ ОГЛАС

Мењам нов комфоран стан површи-
не 84,32 кв. мет, други спрат, лифт,
централно грејање, укњижен, превоз
до стана, насеље „Војвода Степа“,
Вождовац, за трособан или троипосо-
бан или два мања стана на Бежа-
нијској коси приближне квадратуре уз
договор. Контакт телефон:
064/40 200 92.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Сизифу нису ни показали
криву Дрину.

Балканска једночинка:
драма у безброј појава.

Небеском народу пакао је
у комшилуку.

Што више узмичемо,
Видик је све шири.

Тешко земљи
Када пањ и тиква
укрсте корење.

Народ се у вегетаријанство
Може провести и
просвећивањем

Нема терета који се не диже
Са два прста

Масовна култура је збир
Појединачних некултура.

Зоран Р. Ковачевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надоградње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у
зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: 011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.